

S'Arenal de Mallorca

S'Arenal de Mallorca
Buletí informatiu del poble
de S'Arenal, del terme de
Llucmajor, el de Marratxí i
la part rural del terme de
Ciutat de Mallorca.
Edita Associació de Veïnats
Son Sunyer
DIRECTOR
Mateu Joan i Florit
IMPRIMEIX
Imprenta Atlante
DEPOSIT LEGAL
PM 473-80
Publicitat i suscripcions
Camí Canteres 132
Telefon 265005 S'Arenal.

BULLETI INFORMATIU N° 37

15 D'OCTUBRE DE 1983

PREU 50 PTES.

EDITORIAL

EL HOTELERS VOLEN ACOLLIR-SE A LES ENTITATS LOCALS MENORS

Segons una informació apareguda al rotatiu madrileny El País i redactada pel seu corresponsal a la Ciutat de Mallorca, els hotelers mallorquins volen acollir els nous núclis de població nascuts arrel de l'escat turístic a la figura d'Entitat Local Menor, contemplada en el projecte de Llei de Règim d'Administració Local que se debatrà molt prest a les Corts.

Les causes que apareixen a aquest article apunten que els empresaris no veuen compensat l'augment dels impostos en veritables aportacions dels Ajuntaments de que depenen. Així se cita S'Arenal de Mallorca que amb les seves 270.000 places, sofreix manca d'infraestructura i un increment de la delinqüència.

La Entitat Menor significaria que aquests municipis turístics se independitzarien econòmicament dels grans ajuntaments amb la qual cosa podrien fer front a les seves responsabilitats econòmiques i projectes sense dependre per res de les decisions superiors. D'aquesta manera, la futura llei, que és poc probable que sia modificada, contemplarà l'autodeterminació de les zones tu-

ristiques controlades per la Comunitat Autònoma.

Des de S'Arenal estant, veim molt bé aquesta decisió de la Federació d'Hotelers de Mallorca. La veim molt bé, quan se refereix a Magaluz i Pequerà, a Porto Criso o Cala Millor que són poblacions més bé petites i no xapades entre dos termes. Una Entitat Menor, pot ser una idea excel·lent per pobles com Sant Jordi, Son Ferriol o Pina, pobles que sens dubte hi guanyarien en efectivitat amb l'Entitat Menor que, podria ser

la primera passa cap a la total independència municipal.

S'Arenal de Mallorca és ben diferent, s'haurien de crear dues entitats menors, una dins el terme de Llucmajor i l'altre dins el terme de Ciutat, el problema de tenir el poble dividit continuaria. La solució, només pot ser, la de la creació del nostre propi ajuntament. El projecte de Regim d'Administració Local que se debatrà a les Corts, també preveu aquesta possibilitat.

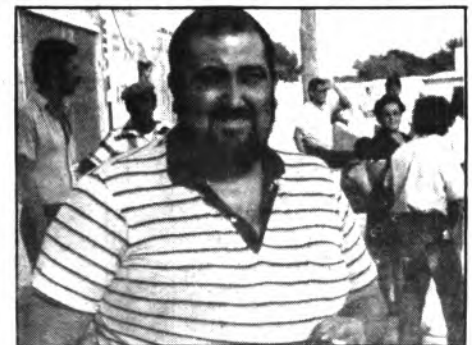
Els veïnats del carrer de la vorera de mar al Molinar, estan ben contents amb el nou Pla General de la Ciutat que els convertirà el carrer en un jardí, i tenen ganes que ben prest se dugui a terme. (A les pàgines centrals, planols del Coll d'en Rebassa i del Molinar amb explicacions detallades).

Dissabte passat varen contreure matrimoni a l'Església Parroquial de S'Arenal, en Manuel Mendralejo i na Rosa Guillem, filla del nostre amic Joan Guillen Rex. Va celebrar la cerimònia religiosa, el rector de S'Arenal Mossen Miquel Ambrós. Els nuvis obsequiaren als assistents a l'acte amb un banquet a un restaurant aprop de l'església.

El sargent de la Guàrdia Civil, comandant de lloc de S'Arenal i bon amic nostre, Jaume Ferrando i Vidal, ha estat tranlladat al poble de Moraira (Alacant) després d'estar destinat tres anys a S'Arenal. Al mateix temps que sentin la marxa d'en Jaume, ens alegrem que hagi aconseguit un destí a la seva terra.

El nou comandant de lloc, és el sargent Antoni Aragó Rodríguez, li donam la benvinguda i ens posam a la seva disposició. També li desitjam sort en la difícil tasca de posar ordre per dins S'Arenal.

Pup s'Eclipsi
Carrer Montanya
Es Pillarí

REPORTATGES FOTOGRÀFICS

FESTES, BATETJOS, PRIMERES COMUNIONS, NOCES...

ES UN SERVI MÉS DE

S'Arenal
de Mallorca

NOVA DIRECTIVA DE LA APA

COL·LEGI DE SANT VICENÇ DE PAÛL

El col·legi de les monges de Sant Vicenç de Paül de S'Arenal ha sofert grans canvis aquest mes passat. Ha canviat de directora ja que sor Francisca Riera que hi feia fins ara ha hagut d'anar a ocupar un carrec de responsa-

bilitat aprop de la Reverenda Mare, qualque cosa com la seva secretaria la qual cosa li confereix un dels primers llocs de la congregació dins l'àmbit de Mallorca.

La directiva de la Associació de Pares d'Alumnes

també ha canviat de president, això arrel de la malaltia del qui ho havia estat fins ara, En Lluís Blanco.

Sor Catarina Bosch, de Manacor, és ara la directora del centre, i en Guillem Salvà, se mantendran les

activitats que hi ha hagut fins ara; ball de llis, música, dibuix, atletisme, i baloncesto.

—S'ensenya català a aquesta escola? li demanem.

—A tots els cursos s'ensenya la llengua de Mallorca.

—Us agradaria molt, si l'Ajuntament de Lluçmajor ens pagàs un professor organitzaríem un curs. Serien molts els interessats perquè tant mallorquins

com forasters, veim la necessitat de conèixer la llengua de Mallorca.

—Quí sou els directius recentment elegits?

—mira, jo som el president.

Vicepresident: Antoni Pons, de Suministres Arenal.

Secretari: Julià Rodríguez, mestre d'escola.

De tresorer no en tenim, ja veurem qui guarderà els doblers.

Els vocals són na Jerò-

nia Crespí, mestressa de casa.

Bàrbara Fullana, de l'Autoescola Bonet.

Carol Dyer, mestressa de casa.

Catarina Crespí, mestressa de casa.

Concepció Pou, adroguera.

Manolo Tebar, fotògraf.

Ferrer Campuzano de l'Hotel Emperador.

Abellan Villena, recepcionista.

Maria Josefa Arrebola, butiguera.

TELEFONS UTILS A S'ARENAL

A LA PART DE CIUTAT

Ajuntament... 227744
Tota casta de desperfectes a la via pública (entre les 13,30 i 15,00)...
..... 227643-227644
Bombers... 281250-
..... 290017
Residència de l'assegurança social... 289100
Creu roja de Ca'n Pastilla... 264040.
Polícia Nacional... 091
Polícia Municipal... 092
Polícia Municipal de S'Arenal... 267654
Serveis mèdics... 490011

La Porciúncula 260002
Ràdio Taxi 255440.

A LA PART DE LLUCMAJOR

Ajuntament... 660050
Oficina de S'Arenal...
..... 264071
Bombers... 660756
Polícia Municipal...
..... 661767
Guardia Civil... 264121
Ràdio Taxi... 263080
Parròquia... 263265
Club Tots Junts...
..... 265538
Associació de Veïnats...
..... 265005
Grues Sampil... 264193

Subscriu-te a S'Arenal de Mallorca

BUTLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom

Carrer

Població Tel.

M'interessa una subscripció:

☐ SEMESTRAL 600 Ptes.

Forma de pagament:

☐ Rebut domiciliat a un Banc

Banc Suc.

Compte n.º Titular

☐ Comptat Firma

Ompliu aquesta targa i envieu-la al Camí Canteres, 132, S'Arenal.

DE TOT UN POC

De fons sindicals, sabem que el senyor Rius s'ha pres molt malament la participació masiva dels treballadors de la seva empresa —empresa modèlica si n'hi ha— a la vaga general del mes pasat. S'ho ha pres tan malament que vol acomiadar als treballadors, a tots no que llavors els hotels no marxarien, només als delegats sindicals.

Això pot resultar molt delicat avui amb un govern socialista que ferra complir sens dubte les lleis que sobre normativa sindical té establertes l'Estatut dels Treballadors. De totes maneres, els hotelers no s'haurien de prendre tan seriosament l'exit de la passada vaga ja que el cap i a la fi no perderen cap doblar i els turistes no patiren en absolut, només hagueren de menjar picnic i ferse el llit, però només un dia.

La televisió forastera ens posa de mal humor un dia sí i l'altre també amb això de la crisi. A Mallorca, no en tenim de crisi. A la nació dels mallorquins tenim la renda per càpita mes alta de l'Estat Espanyol i això ho diuen les estadístiques. Hem passat davant a Catalunya i a Euskadi que eren les nacions espanyoles amb més doblers. Els mallorquins ens trobam a la mateixa altura de les nacions euro-

pees més avançades cosa que se pot constatar qualsevol dia observant la quantitat de cotxes que circulen per les carreteres, els restaurants ben plens o el preu de les garroves.

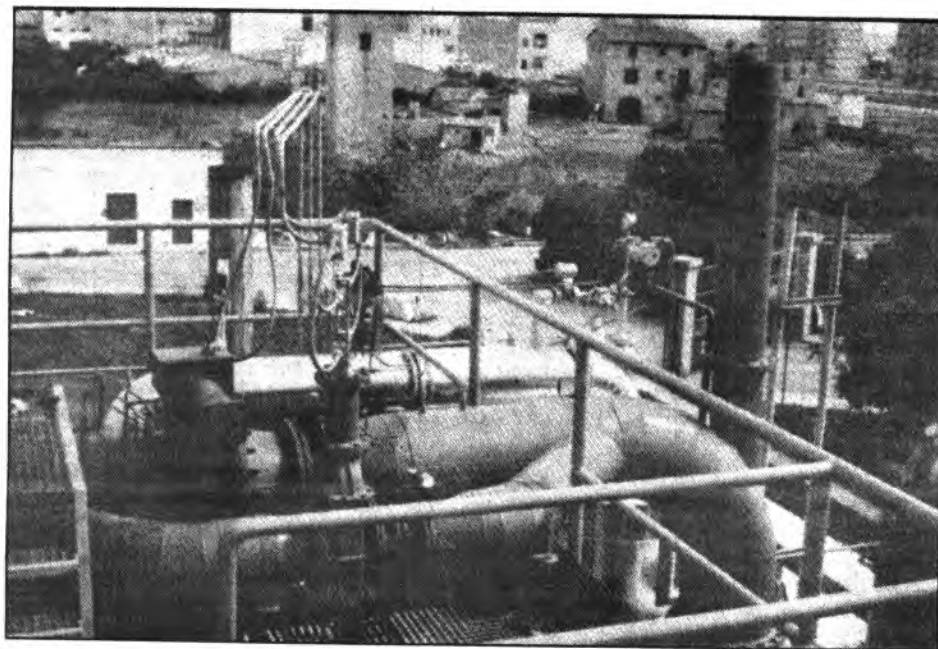
Perque les garroves mallorquines se cotitzen a 40 pessetes el quilo, quan no fa molts d'anys anaven a 10 reals. El garroví o pinyol de garrova és el culpable del preu de les garroves. Del garroví sen treuen molts de productes necessaris per a la indústria moderna.

Els urbanitzadors del trenc i el nostre Govern s'ho pensaran més de dues vegades abans de començar a fer cases davers S'Arenal de Campos. Es que 10.000 persones son moltes persones a una manifestació. Feia molts d'anys que no s'havia vist a Mallorca tanta de gent reunida. No hi verem cap hotelier de davers S'Arenal de Mallorca, encara que sabem que la majoria estan contra l'urbanització del Trenc. Hi estan perque saben que quan se destrueixi tot l'espai natural del nostre litoral minvaran els turistes. També hi estan perque si se fan hotels per allà, la competència augmentarà i els preus s'envielliran. Hi estan perque saben que el paisatge és una de les millor riqueses de Mallorca i cal protegir-lo.

DINS DOS ANYS, S'ARENAL DE MALLORCA TENDRÀ CANALITZACIÓ DE GAS CIUTAT AMB UNA XARXA DE 20 QUILOMETRES

La factoria de Son Molines rebrà la riquesa energètica del GLP en la producció del gas ciutat.

Unes plantes satèlites de gas, connectades am Son Molines, serviran per a la ampliació de la xarxa per tota la badia de S'Arenal.

Disn dos anys, el gas ciutat arribarà mitjansent canalització a S'Arenal de Mallorca, segons les previsions de l'anomenat "Proyecto Levante" que GESA ha posat en marxa recentment.

Simultaneament, el projecte de GESA preten la introducció del gas licuat del petroli (GLP) a la factoria de Son Molines amb el fi d'apar mescalt-lo amb nafta en la producció i enriquiment del gas ciutat, degut al menor preu i a les majors disponibilitats de futur del GLP als mercats energètics.

EL PROJECTE LLEVANT

El Projecte Llevant va començar el passat mes de juliol mitjansent la elaboració d'un estudi bàsic de distribució, tipus de gas i materials de canalització. Aiximateix se va realitzar una enquesta sobre l'estimació de ventes i estudi

sobre inversions. La expansió del gas ciutat per la nostra zona preten donar servei a una població de 42.000 persones i uns 235 establiments hotelers. A tot això cal sumar el consum domèstic i el del sector de restauració.

En principi, se preten la creació d'una canalització cap el Coll den Reba-sa.

Des d'aquí fins a Ca'n Pastilla, i per últim, des de Ca'n Pastilla fin a S'Arenal. Encara que les previ-

sions s'aturen al Torrent dels jueus, hi ha la possibilitat d'ampliació de la línia fins a Cala Blava.

L'Ajuntament de Lluçmajor és el que ha de fer les oportunes gestions si vol que una part de S'Arenal no se vegi discriminada en aquest sentit. La Agrupació d'Hotelers també haurà de fer sentir la seva veu si vol que els hotels de la part de Lluçmajor tenguin gas ciutat al igual que en tendran els de l'altra part

VINT QUILOMETRES DE XARXA

Segons l'estudi preliminar del projecte, al xarxa de S'Arenal de Mallorca tendrà una longitud de vint quilometres. La longitud de l'arteria principal tendrà 10 quilometres i les branques d'alimentació als usuaris —la majoria hotels— en tendrà altres 10, tenint en compte que el promig de cada branca és de 50 metres. Se preveu que l'arteria principal pugui canalitzar uns 3.000

metres cúbics de gas a l'hora.

La inversió prevista a la nostra zona puja a 147 milions de pessetes, incluint planta, xarxes i reguladors. A n'això cal afegir-hi uns 30 milions per a la xarxa de connexió entre Son Molines i la sub-estació de Son Lluç. Totalitza el projecte unes inversions d'uns 177 milions de pessetes. Se preveu que les inversions se podran recuperar en un plac de temps no molt superior als tres anys.

MUSIC BAR BRASILIA

Banquets de batetjos, noces, primeres comunions, festes socials...
Cada vespre, música de guitarra a carrec de Manuel i Ferrand.
Avinguda Bartomeu Riutort, entre els Belnearis 1 i 2 de Ca'n Pastilla.
Telefons 260119 - 264563

STEAK HOUSE Festival

Especialitat en
carn a la brasa

Hotel Festival

Platja de S'Arenal
Sortida n.º 5

LES FIRES DE LLUCMAJOR

Les fires de Llucmajor han acabat, dins d'elles hi ha hagut un programa ben atapeït qu ha durat més de quinze dies; esports, concursos, dances, música, exposicions... Noltros, pero, només podem donar fe del pregó de festes, el saig del qual fou enguany l'arenaler Antoni Galmés i Riera.

UNA BREU SINTESIS DEL PREGO

En el 25 anys de la seva fuita, un petit rècord per na NMaría Antònia Salvà, la gran poetessa llucmajorera, única en trobar la poesia en les coses més insignificants de la planura, per la qui la més exquisida flor era la més humil, la qui li agradava més cantar els amables dies casolans, que els fets d'històrica esponenta; demanant-li a ella una oració per tots noltros, perquè sapiguem gaudir de totes quantes coses ens rodetjan.

Els amos i les madones d'antany, classe social important ferm a tots els pobles, quasi les consideraven senyors a principi de segle i avui, com a tal

classe social practicament desapareguda.

A Llucmajor, a principi de segle, n'hi havia el 73 per cent de prop a les cent grans possessions, conrades pels amos-arrendadors i el 23 per cent conrades pels senyorsmos, que llevors eren quasi de la mateixa classe social. Se les deia amos-arrendadors, paraula aquesta no molt correcta gramaticalment, puig que eren arrendataris, pero el poble sempre l'ha emprada i al cap i a la fi el poble es qui usa i fa les llengues.

Eren homos que en del conreu de la terra se sabien bé l'asignatura i pensaven i raonaven bé, tenien una filosofia practica molt envejable, era el seny pagès.

Vestien sense moltes de pretensions, la mudada ne-

gre del casar le se'n solien dur posada al morir.

Cuidavan del conreu de la possessió, com si fós seva, tenguent la pretensió d'esser dels millors conrades.

Amb el senyors eren, no tant sols servicials, sino servils i en lo dels vots sempre estaven a les seves ordres.

Un dia l'amo en cercà perquè li donàs es vot, que estufat com s'indiot el senyor li demanà; ell va poré comandar pels que li varen donar molts com jo, de pardalots.

Solien esser caçadors de conís per vici i per necessitat, els de ran de mar un poc contrabandistes i a algùn li agradave mesclar les cartes.

Eren homos de paraula par damunt tot i una de les poques carreres que se tolerava als fills de pagès era la de capellà.

Les madones vestien a l'estil de l'època i les seves "alaques" eren el cordoncillo, sa percinta, sa cadeña llarga d'or, ses arreaques i ses botonades i eren les que comandaven dins la casa i moltes de vegades a fora d'ella.

Cuidaven l'aviram, de fer el menjar per amos i missatjes, de tenir els atlots i cuidar-los, de totes quantes feines a la casa hi havia que eren moltes, a més de cercir la roba i apedasar-la i encare teniem

temps de fer qualche ran de de massetes o de ganxet, quan tenien algùn fill o filla casadors. De formatjar, fer la llet de caldera, el brossat i el formatje, de gemps enrera i encare are del millor de Mallorca el de les possessions llucmajoreres. De dir els misteris i la lletania, al resar el rosari cada vespre.

Per posar fi en això de les madones, vet aquí un fragment de "La rústica padrina" de na Maria Antònia Salvà.

La rústica padrina, que /cern la farina, que gira les figures damunt /el terrat,

que dorm a la falda el nin /o la nina i arranca les herbes que /creixen pel blat.

I acabà dient que seria una ingenuïtat dogmàtica voler imposar una realitat absoluta als components humans d'una classe determinada, en el nostre cas, els amos-arrendadors i de les madones. Les excepcions sempre han confirmat la regla.

Desitjà unes bones festes a tots, als qui han de comprar, als qui han de vendre i a molts que sols han de mirar.

MATEU JOAN FLORIT

LA SEGURITAT A S'ARENAL

La gent se queixa, se queixa, i amb raó, de la poque seguretat que tenim a S'Arenal, de la quantitat de xoriços que han trobat el seu modus vivendi atracant a la gent pel carrer i robant a les cases i xalets a S'Arenal i urbanitzacions. Un ofici aquest de xoriço que no és dels mes rendables, pero... quan no hi ha altre cosa... No se perd per la Policia Nacional que, a la part de Ciutat és abundant, eficient i ràpida. Si és requerida acudeix en qüestió de minuts i n'arriben un o més furgons. Cinquanta sis policies nacionals han donat servici durant aquest estiu al cortí que tenen davant l'Hotel Negresco. 56 homes ben equipats que han mantingut l'ordre i han fet difícil la labor dels amics de lo dels altres ajudats per la Policia Municipal que enguany s'ha pogut veure per tot arreu

del nostre poble a la part controlada per l'Ajuntament que presideix en Ramón Aguiló.

Al S'Arenal controlat pels llucmajorers la cosa no va tant bé, i no donaren la culpa als policies municipals que són quasi tots sols per a controlar a una població conflictiva formada per arenerals, immigrants i turistes.

Cinc guàrdies civils hi ha al corté de S'Arenal, 4 i el cabo. Aquests cinc guàrdies han de guardar la costa fins el Cap Blanc, guardar el corte i arreglar la paerassa, patricular S'Arenal i les seves urbanitzacions. Aquests guàrdies han de fer més de 80 hores setmanals i encara no acaban la feina, feina que no és massa pesada, pero hi han d'esser.

Fa una quinzena d'anys ho recordam els qui fa temps que habitam a S'A-

renal, al Corté de la Guardia Civil, eran tres vegades ques que ara de plantilla i la conflictivitat no era tan alta.

La gent se queixa amb tota la raó; els bars estan oberts fins a les 5 de la matinada quan tots saben que la llei autoritza només fins a les tres i els dissabtes i festius mitja hora més.

La Guardia Civil de Tràfic si que fa feina i és abundant al nostre terme. Se pot veure a totes hores. A Cala Blava, a S'Arenal i a Ses Cadenes, a S'Aranjassa i a Sa Casa Blanca. Amb les seves motos d'ampla cilindrada se mouen d'un lloc a l'altre, estan llargues estones als entrefors conflictius, als pobles petits com S'Aranjassa els agrada confraternitzar amb la gent. Són la seva policia.

MATEU JOAN FLORIT

BADIA GRAN

Abans no n'hi havia, pero d'un any a aquesta part, hi ha molts de moixos. La gent pensa que val més tenir moixos que rates.

A l'entrada del poble, devora la gabina telefònica, hi ha gent que hi deixa bosses amb els desperdiciis, com que els femeters només passem dues vegades a la setmana, la cosa put i s'escampa. Els de la AA.VV. fan comptes de montar un reten de vigilancia per saber qui és qui

UN POC DE TOT

fa l'endemera.

Al carrer Major del poble que se diu d'en Cristofol Colom, no s'encenen la meitat de les bombilles de l'enllumenat públic. Això ha donat facilitats als xoriços que ara fan el seu agost amb l'acabada de l'estiu.

A n'En Manolo, l'amo del Club Social de la AA.VV., aquesta setmana passada l'hi han entrat i li han robat el televisor en color, totes les botelles de licor que han volgut i li

han buidat les maquines escurabutxaques. En Manolo ha posat dos cans policies perquè a la nit li guardin el local.

Els joves de Badia Gran consideren que les seves motos fan massa renou.

Els carrers i els jardins del poble estan prou bé. De totes maneres, en Manuel Santolaria que és el delegat del batle de Llucmajor a Badia Gran tendrà molta de feina si vol cuidar el poble així com cal, el poble és molt gran.

HOTEL BAHIA DE PALMA

Perruqueria per homes i per dones
Servei de restaurant

Sala de jocs
AL SERVEI DE S'ARENAL I DE MALLORCA

L'ARCADA

PIZZERIA RESTAURANTE

El Millor marc de la Platja de S'Arenal.
Les millors carns i els millors peixos.
Sense oblidar les delicioses pastes i PIZZAS
cuites amb foc de llenya.

EL FUTBOL DE LA COMARCA

El Brasilia, malgrat haver pujat de categoria fa bon paper.

El Son Sardina un dels millors equips de segona regional.

A la nostra comarca, els clubs de futbol juguen tots a les categories regionals. Tenim l'Arenal que fa un bon paper, just davant l'Espanya de Llucmajor i molt més envant que el Rotlet del Molinar que va el darrer de tots. A Primera tenim un Sant Jordi que encapçala la taula classificatoria amb 4 positius i el Llucmajor que du el farolet vermell amb 3 negatius. A aquestes altures de començament de lliga és arriscat pronosticar qui pujarà de categoria i qui devallarà, en el nostra cas no hi

ha cap dubte, el Molinar no va molt bé, però no és dels darrers.

A segona regional tenim un Son Sardina que ha partit molt bé, davant del Maratxí i del Brassilia que tampoc fan mal paper, el Pla de Na Tesa va ben avall a la classificació, però pot recuperar-se. A tercera regional tenim un Son Ferriol que va dels primers de la llista. Es quasi segur que el Ferriolenc pujarà de categoria al final d'aquesta lliga.

El Sant Jordi, reforçat amb el porter Capellà va primer a la classificació.

EL SENYOR TARABINI NO ESTA D'ACORD AMB LA IDEA DE CREAR UN AJUNTAMENT A S'ARENAL

Arrel dels diversos problemes surgits a S'Arenal de Mallorca al ser el nostre poble d'un alt interès turístic, se va celebrar a principis de mes una reunió —de la qual ens va informar el tinent de batle Antoni Tarabini— en el Fo-

ment de Turisme de Mallorca a la que participaren representants del Foment, de la Agrupació d'Hotelers de S'Arenal, del Govern de les Illes i de l'Ajuntament de Ciutat.

A n'aquesta reunió se va analitzar quines poden

ser les causes de la baixa ocupació turística i se prengueren mesures de cara a coordinar la iniciativa privada i la pública. Per part de l'Ajuntament se va demanar als hotelers la col·laboració en dos aspectes: la proposta de realitza-

ció d'un pla de millores per a 1984 que l'Ajuntament se compromet a estudiar en vistes a la elaboració del nou presupost, i la iniciació d'un estudi sobre un pla d'inversió a llarg plac.

Aquesta reunió, fou se-

gons el senyor Tarabini, molt positiva, va aclarir una sèrie de malintesos que existien des de fa temps i va servir per a demostrar que el turisme està per damunt de qualsevol divergència entre institucions.

Preguntat finalment el senyor Tarabini sobre la proposta llançada pels hotelers de S'Arenal de crear un Ajuntament propi, va manifestar que respectava les seves opinions, però no estava d'acord amb la proposta.

Ca'n Tomen
ESPARTERIA

Carretera Militar, 293 - A

S'Arenal de Mallorca

Video Reportatges-VHS i BETA

CONDOR

Noces - Comunion - Batetjos - Festes
Conferències - Excursions - etc.

Telefons 262192 - 269491.

MITOS VIDEO CLUB

Carretera Militar, 258 - Telf. 26 80 60 - S'ARENAL (Mallorca)

**LES SEVES FOTOS
COLOR EN**

1 1/2
HORA

**BAR
CRYSMAR**

Local deportiu
Tapes variades
Carretera Militar, 275
S'ARENAL DE
MALLORCA

ESCOLA PÚBLICA I ESCOLA PRIVADA

LA RELIGIÓ A L'ESCOLA

És natural que els partits polítics d'esquerrres vulguin escola pública i que els partits de dretes vulguin escola privada. Tant l'esquerra com la dreta són perfectament conscients de la importància de l'educació. ¿Per què un senyor conservador defensa l'escola privada? ¿Per què un senyor progressista defensa l'escola pública? El primer defensa l'escola privada en front d'una pública qualitativament inferior. No és que vulguin que l'escola sigui tota privada, d'un mateix nivell d'ensenyament i amb possibilitats d'accés per a fills d'obrers. No, no és això. Els conservadors pretenen una escola privada cara, on només hi puguin assistir els seus fills. És una manera d'assegurar la continuació de l'espècie. Els fills de «mala casa» que vagin a la

pública que per això és magra i econòmica. Seria perillós que el fill del patró i el fill del jornalier tenguessin la mateixa cultura.

Ara bé, el senyor d'esquerrres voldria que l'escola fos igual per a tothom. És clar, un dels principis de l'esquerra és la igualtat social. A fi de que l'escola sigui igual per a tothom, a fi d'aconseguir que el fill de «mala casa» tenguin les mateixes possibilitats educatives que el fill de «bona casa», l'escola ha de ser estatal i pública.

L'objecció que posa el sector conservador consisteix en dir que l'escola pública no respecta, segons ells, la llibertat d'ensenyament. Aleshores se suposa que l'escola privada garanteix la llibertat educativa d'a-

quells que la poden pagar. Sota el meu punt de vista és just que per a obtenir un mateix títol s'hagi de superar la mateixa prova. A fi de que tots els estudiants puguin accedir a la mateixa prova, és necessària una preparació similar. A part d'això si hom vol que el seu fill rebi una educació espiritual o política determinada, que la hi procuri fora de l'escolarització. Si uns pares catòlics volen educar els seus fills segons aquesta religió, molt bé, però no a l'escola. En sortir d'escola poden fer curssets de religió catòlica als baixos de la rectoria. Talment com ho fan els testimonis de Jehovà i tants d'altres: l'educació religiosa s'ha d'impartir als temples respectius. Cal no confondre l'assignatura «religió catòlica», amb una al-

tra que podríem anomenar «història del pensament religiós», la qual impartida objectivament seria ben interessant.

En poques paraules, si es vol aconseguir la igualtat d'oportunitats, hem de caminar cap a l'escola pública i gratuïta mantenguda totalment per subvencions estatals. Així, a poc a poc, els poders fàctics perdran privilegis. És un error objectar que l'escola pública suprimeix la llibertat educativa.

PEDRADA

—Jo vull que la meua filla s'eduqui dins les coordenades de l'humanisme cristià.

—Idò que assisteixi a les sessions plenàries de l'Ajuntament.

Foner

BILINGÜISME ESCOLAR

En el programa de «Vostè pregunta», que la RTVE emet cada dijous, en el corresponent al dia 7/9/83 el senyor Arenes desgranà el tema del bilingüisme a les escoles nostres i posà en evidència les dificultats que sorgeixen per a implantar el règim igualitari tolerat constitucionalment de les dues parles. N'hi hagué per a tots els gustos; alguns partidaris i

altres opositors. Dels partidaris destacà un noiet que denuncià que a la seva escola es dava una hora setmanal d'ensenyament en català, i malgrat d'haver demanat més dedicació al català, ni els mestres ni els pares dels altres deixebles no en feren cas. En contraposició, un castellà des de Tarragona protestà perquè s'obligava a aprendre el català al seu fill,

«en perjudici de su lengua materna».

Jo vaig intentar diferents cops demanar comunicació, cosa que no vaig obtenir; volia felicitar el menut per la seva denúncia i recalcar al castellà que els infants catalans han passat anys i anys, generacions i generacions, sofrint la imposició de les lletres castellanes,

negant-los qualque resquícia de les catalanes, atropellament contra el qual era emmordassada la protesta.

Avui els catalans ens veiem obligats a compartir el nostre ensenyament, i sabeu per què? Perquè som una nació subjugada en què, amb el tapabruits de la democràcia, se'ns obliga al bilingüisme i a tolerar

la companyia d'una bandera amb la qual se'ns féu una guerra sense quarter i se'ns imposà una tirania que durà trenta-vuit anys, amb un reguitzell de persecucions, exilis i afusellaments, entre aquests el del president de la Generalitat, en Lluís Companys, qui malgrat que era a l'exili va ésser reclamat a la Gestapo

per a ésser afusellat al castell nefast de Montjuïc.

Per això, jo, nacionalista integral, mai no miraré amb respecte i simpatia aquesta bandera, símbol d'imposició i amenaça constant. Hi ha qui diu que cal perdonar. Sí, bé. Podem perdonar, però oblidar mai! Daniel López, de la Unió Catalanista (Barcelona).

PINKIFLEX Distribuidor

WARSTEINER

Beer Imported

LLUCMAJOR

Agraïex la bona acollida als articles distribuïts
WARSTEINER (una de les millors cerveses
alemanyes)

CERVESSA CAMPUZANO (especial per a tapes)

ARTICLES GONZALEZ BYAS

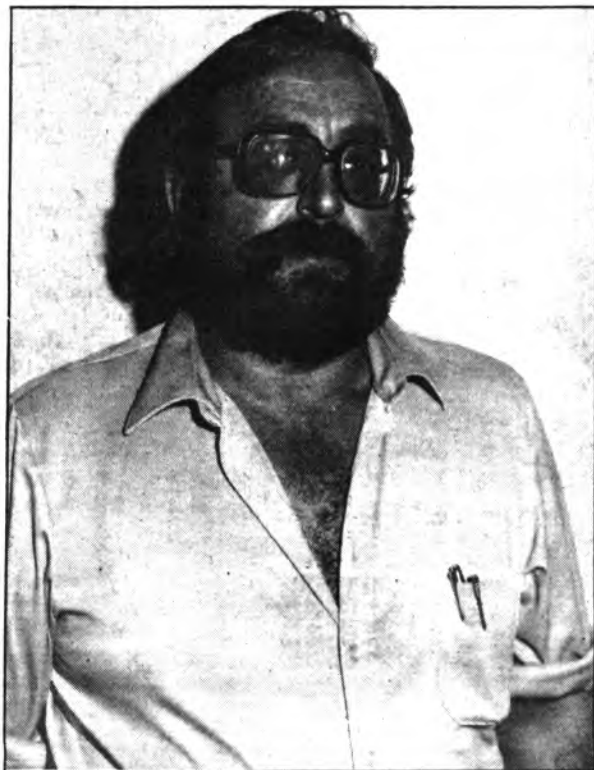
TIO PEPE: 325 Ptes.

SOBERANO BRANDI: 320 Ptes.

GINEBRA MILTON: 323 Ptes.

CHINCHON DOLC: 375 Ptes.

Telèfon 660006 (provisional)

S'ARANJASSA

Amb l'església ben plena i gent per defora les franciscanes de S'Aranjassa honoraren a Sant Francesc el dia de la seva festa.

Set o vuit aranjassers formen part del Grup de balls del Pla de Na Tesa.

Dos joves del poble ballaren el ball de l'oferta.

Els nins feren l'ofertament del pa i del vi

Acabada la missa, ballada a la Plaça des Turó.

FESTA DE SANT FRANCESC A S'ARANJASSA

El passat dia 4 d'octubre, hi hagué festa grossa a S'Aranjassa amb motiu de la festa de Sant Francesc.

A les vuit i mitja del vespre, l'església de S'Aranjassa que está aferrada al convent de les franciscanes estava plena de gom en gom, molta de gent hagué de quedar defora per seguir la cerimònia religiosa.

Va oficiar el rector de Sant Jordi, com a arcepreste de la comarca que abarca totes les parroquies del Pla de Sant Jordi, les del Terme de Marratxí, i arriba fins a Bunyola, Algaida i altres que seria llarg enomenar, ajudat del rector de S'Aranjassa que és franciscà. Les lectures i les plegaries foren llegides per joves de la comunitat aranjassera, l'oferta, ballada pels joves i oferida pels nins del poble.

Al final de la missa, ensaimades pels mes vells que feien la seva festa anyal, i gelat per tothom.

Llavors, a la Plaça del Turó, ball de llis amb el

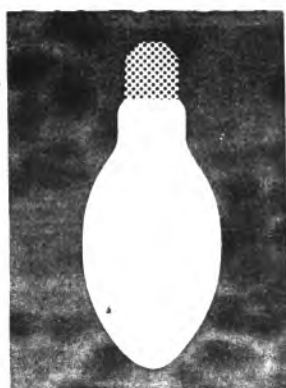
grup del Pla de Na Tesa "Marratxí Canta i Balla" del qual formen part set o vuit aranjassers. Llástima que la gent no se decideixi a ballar i que aquests grups de balls de llis s'hagin convertit en espectacle. Un bell espectacle al que tot el poble hauria de participar com se feia abans de la guerra dels tres anys. Els més vells ho recordam: els músics tocaven, tot el poble, però, ballava i ballava sense posar-se vestits especials per fer-ho.

Balls d'aquesta casta són els que s'haurien d'organitzar a les festes dels nostres pobles, balls per a tothom. Els balls espectacle, estan molt bé de cara al turisme, per fer qualque doblar, o a les festes que els folkloristes organitzen tant a Mallorca com a fora. De totes maneres, a S'Aranjassa, la festa va resultar ben polida. Les franciscanes, els aranjassers tots varen saber honorar d'aquesta mania a Sant Francesc.

BAR TURÓ

BILLAR,
PING PONG,
FUTBOLIN,
CARTES,
PARXESSI...

ES TURÓ DE
S'ARANJASSA

Instal·lacions elèctriques
Gabriel Bergues i
Montserrat
Carrer de l'Arada, 24-2
Tel. 261006
SANT JORDI

TAVERNA DE C'AN BENET

EL CASSINO DE LA CORDIALITAT
CARRER BAUGÀ, 3 S. JORDI

PIL·LARÍ

FESTA EN HONOR DE SANT FRANCESC

Amb carruatges tirats pels cavalls, els vells foren recollits dels seus domicilis i traslladats a l'església.

Al recinte veïnat de l'església, berenada per a tots. Els vells asseguts, els més joves drets.

Durant la missa fou ballat el ball de l'oferta.

Aquesta quinzena passada han estat les festes patronals al Pil·larí en honor de Sant Francesc. Dissabte hi va haver un partit de bàsquet entre cases i fadrines. El diumenge al matí, tinguérem cunyes, carreres i altres entreteniments, lo millor de tot però foren les carreres de marés. Els trencadors de la comarca que saben que és manetjar marés, amb una peca de les

grosses que se diu empedrador, unes peces d'uns dons cents quilos, provenen qui arribava més prest a la meta. Un joc que feia molts d'anys que no se practicava i que va agradar molt. Va guanyar en Biel Rebassa de Ses Cadenes.

A les 5 de l'horabaixa, hi va haver missa solemne en honor de Sant Francesc i a continuació, homenatge als vells del poble, homenatge que va consistir amb la típica berenada. El grup Cop d'Escodra del Coll d'en Rebassa, va cantar a la missa i va amenitzar la berenada amb les seves cançons i balls.

El vespre, al Teatre de la Porciúncula, el Grup Parroquial Sant Xesc va posar en escena la comedia CA NOSTRA original d'en Joan Más. Unes bones fes-

tes que arreplegaren a molts de Pil·lariners, aquestes de dissabte i diumenge abans de Sant Francesc.

El grup Cop d'Escodra del Coll d'en Rebassa va amenitzar tota la festa.

Una vegada acabada la missa, una fotografia de record. Tot els vells del poble, els dos joves són el rector del Pil·larí i el delegat de SA NOSTRA.

CAFETERIA SANT DIEGO

COQUES DOLCES CADA DIA
I AL VESPRE MUSICA DE PIANO

**TAVERNA
DEPORTIVA**

CA'N PERE PEIXET

PLACA MONTEROS, 54
SANT JORDI

GUARDERÍA INFANTIL MATERNAL

Oberta les 24 hores!
Al seu serveix a:
Setges de Girona, 9 baixos
Tel. 269779 - Son Verí de S'Arenal

CAPONATA

東 CHINA RESTAURANT 方

ORIENTAL

C/Joan Verdader, 12
Arenal Tel. 26 67 21

飯 DEVANT EL BALNEARI 店

La guerra de l'àvia

La Guerra Civil fou la major tragèdia soferta pel poble espanyol al llarg de l'Edat Contemporània. Cap fet històric no tingué a Espanya conseqüències tan persistents i greus com aquest. Per això la majoria dels espanyols considera aquest enfrontament armat com una cosa indispensable per comprendre la realitat actual del nostre país.

La contesa començà el 17 de juliol de 1936 amb l'aixecament militar a Ceuta i Melilla, i acabà l'1 d'abril de 1939 amb el darrer comunicat de guerra donat pel vencedor. Durà dos anys i vuit mesos. Participaren en la guerra més d'un milió de combatents. Hi hagué uns vuit-cents mil morts. El nombre de víctimes civils s'estima en unes 250.000 persones. Els danys materials foren pràcticament incalculables.

Conseqüència directa de la sublevació militar fou la implantació d'una dictadura que durà trenta-set anys i set mesos: des de l'1 d'abril de 1939 fins al 20 de novembre de 1975, dia de la mort del general Franco. La dictadura conculcà pràcticament tots els drets humans reconeguts a la Declaració Universal del 10 de desembre de 1948.

La repressió política es cobrà més de 300.000 vides durant els primers anys de la Dictadura. Els vençuts, als quals tenaçment es recordà la seva adversitat, foren humiliats i perseguits fins al darrer moment. La generositat fou una virtut desconeguda pels triomfadors. L'adulació al dictador, el qual afirmava que posseïa el poder "per la gràcia de Déu", arribà a extrems vergonyosos. Mai, a Espanya, no s'havia enganyat tant a tanta gent.

Aquesta fou la realitat que presidí la infantesa, la pubertat i la joventut dels

espanyols nascuts durant la postguerra i que ara tenen entre trenta i quaranta anys. Les persones d'aquesta generació que en la seva joventut no tingueren independència intel·lectual, sentit crític i una certa valentia foren inevitables víctimes del sistema. Per a ells la llibertat es convertí en un mot buit.

Fins aquí he volgut dir dues coses: 1) que la Dictadura és una tragèdia nacional molt propera a nosaltres, i 2) que la Dictadura marcà milions d'espanyols. Per això, ningú no ha d'ignorar i molt menys pretendre desconèixer allò que s'esdevingué a Espanya entre 1936 i 1939, i tampoc no li és permès a ningú d'acceptar no tenir res a veure amb el règim anterior.

Tanmateix, sol passar que no pocs espanyols nascuts després de 1939 afirmen amb exemplar irresponsabilitat que la Guerra Civil no els afecta perquè "no la van conèixer", i que la dictadura que la va

succeir no els va ni els ve perquè "no hi van tenir res a veure". Sostindre la primera afirmació significa admetre que la història sencera del seu país (de la qual tampoc no han estat testimonis) els és indiferent, i declarar la segona equival a declarar el seu menyspreu pels qui combateren a favor de la democràcia i la seva insensibilitat davant la pèrdua de la seva pròpia llibertat.

Fa vint-i-cinc segles, Simònides escrigué un vers, l'únic que s'ha trobat d'un poema perdut, que diu: "ja que el que ha succeït mai no deixarà de ser". Els dos anys i vuit mesos de la Guerra Civil i els trenta-set anys i set mesos de la Dictadura franquista formaran part de la nostra història comuna per sempre més. Mirar aquest passat per damunt les espatlles, amb un somriure irònic —un somriure per a un milió i mig de morts—, com acaba de fer públicament el senyor Verstryngue, és una cosa que pot fer glaçar la sang.

TRISTAN LA ROSA

Per escriure aquest comentari haurem de mullar la ploma dins l'alfabet del seny i tenir esment a que la mà que l'ha de conduir vagi amarada de serenor.

Seny i serenor a balquena, perquè hi ha que escriure clir. La premsa de poble, Premsa Forana, viu prop dels aconeximents, batega amb la vida del poble. Aquí està la seva grandesa i la font de les seves dificultats. Cada paraula repica dins tots els recons de la vila. I sempre és perillosa una paraula que no repica a to. Però encara més perillosa la paraula que roman callada; sobretot si és fruit d'un silenci poruc.

Amb seny i serenor, ens demanam: ¿què volen dir, quan repetim per pa i per sal això de "fer poble"? No plantejam preguntes per oferir respostes brillants. Més bé per descobrir els obstacles que, a la pràctica, ens aturen de fer poble.

Puntura sofrim dues indigestions: que tenen a veure l'una amb l'altra molt més del que pareix. Com a cristians, no hem paït el Concili. Com a ciutadans, no païm la democràcia.

BALLAR PLEGATS

El Concili ens va girar de bell nou cap a les fons de l'Evangeli (una vegada més al llarg de la història). Però encara sura la imatge d'unes persones que, perquè ho fan ells, tot ho fan ben fet. Uns "cristians" model de "perfecció" per esser copiats en tot i per tot. No païm la imatge evagèlica del llevat. Per fer tovar; per anar confeint un món on tothom pugui fer les coses més ben fetes (a la feina, política, negocis, temps lliure, família... per tot). Perquè deim vere quan cantam: "on hi regna la pau i l'amor, hi està present al Senyor". Sigui on sigui; ho faci qui ho faci. "Bo" i "dolent" no són etiquetes per a marcar persones; són ingredients de tota vida humana. Amb l'exigència humana i cristiana de procurar l'abundància de "bondat".

No païm la democràcia (paraula que vol dir: govern del poble; mai per al poble, sinó amb el poble). Falta

costum; sobra peresa. Uns tenen costum d'estar damunt; altres han ajupit fins i tot la manera de pensar. Per a uns esdevé feina feixuga davallar del seu castell (des d'on poden haver fet bé: oferint idees, capacitat de dirigir... o poden no haver-ne fet), i posar-se al costat des altres, al mateix pla on ballen tots. Per als altres, les ve molt costat amunt "des-ajupir" la seva vida; i entrar al ball sense complexes, per ballar amb tots. I ni fent-li s'ullet a la temptació de girar la truita passant a estar damunt.

Viure en democràcia, anar paint la democràcia, no és bo de fer. Comporta la dificultat d'assimilar que quan uns guanyen damunt uns altres, succeix que perdem tots (fins i tot els qui passen per guanyadors). Que només guanyem quan ballen tots plegats.

Perquè viure en democràcia suposa ni estar damunt ningú, ni deixar-se trepitjar per ningú. Res d'estirada d'orelles. Ben al revés; aquestes retxes voldrien esser encoratjadores per a tothom. Que tots hi tenim un lloc a la tasca de fer poble. I tots els esforços per arribar a ballar plegats TOTS, valen la pena.

PERRUQUERIA KATI

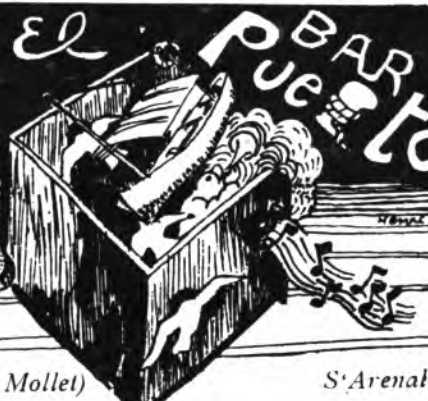
BERENGUER DE GIRALT, 5 SANT JORDI
Tel. 266813

ESCOLA D'INFANTS PETITO

Plaça Reina
M.ª Cristina s/n.
Tel. 26 68 15 - S'ARENAL

EL PUERTO

C/. Roses (es Mollet) S'Arrenal

BARBACOA SA MASIA

Carns i aus a la brasa.
Carrer de Sant Cristòfol n. 65
Davant l'Església de S'Arrenal.

Floristeria IRI

SERVICIO INTERFLORA

DIGALO CON FROES
SAY IT WITH FLOWERS
DITES LE AVEC DES FLEURS
LASST BLUMEN SPRECHEN

Digau-ho amb flors.

Av. Bartolomé Riutort, s/n.
Tels. 26 23 59 - 26 49 44
Ca'n Pastilla
PALMA DE MALLORCA

TALLERES VALLESPÍR

Mecànica Pintura
Plancha al Horno

San Juan de la Cruz 119 - Tel 41 38 67
SAN FERRIOL (Mallorca)

UNA DE LES DUES CARRETERES DE L'AUTOVIA DE S'ARENAL SERÀ PEATONITZADA

La peatonització d'una de les dues vies de l'autovia de la Platja de S'Arenal i la dedicació de l'altra al tràfic lent i d'accés als aparcaments existents, constitueix sens dubte la més espectacular però no la única de les propostes del nou PGOU per a la nostra zona. Aquesta peatonització s'allargarà per Ca'n Pastilla, en Coll d'en Rebassa i el Moliner.

L'entrada en servici de la nova autopista amb els accessos corresponents als

distints punts de la Platja de S'Arenal, prevists per a l'any 1985, permetrà la peatonització d'una de les carreteres de primera línia i descarregar el tràfic de l'altra. És molt probable que aquestes mesures puguin adoptar-se per part de l'Ajuntament inclús abans de 1985 si se pot potenciar la utilització del carrer Trassimeno com a via d'accés a S'Arenal.

La carretera de la vore-
ra de mar al Coll i el Mo-
linar serà també peatonit-

zada, hi haurà però, també una via lenta per a automòbils jardins i aparcaments allà on hi hagi lloc.

UN ROSARI DE ZONES VERDES

Tota la zona costera serà transformada amb la creació d'una sèrie de zones verdes a la vorera de la mar, unides entre elles pel passeig peatonal i carril per

La carretera de la vore-
ra de mar al Coll i el Mo-
linar serà també peatonit-

nelles, Es Carnatge, Torrent Gros i Torre d'En Pau possibilitaran la continuïtat de la Platja de S'Arenal amb la zona del Portitxol i Ca'n Perentoni, on se preten recuperar, una vegada resolt el problema de les aigües brutes la que serà la verdadera Platja de Palma.

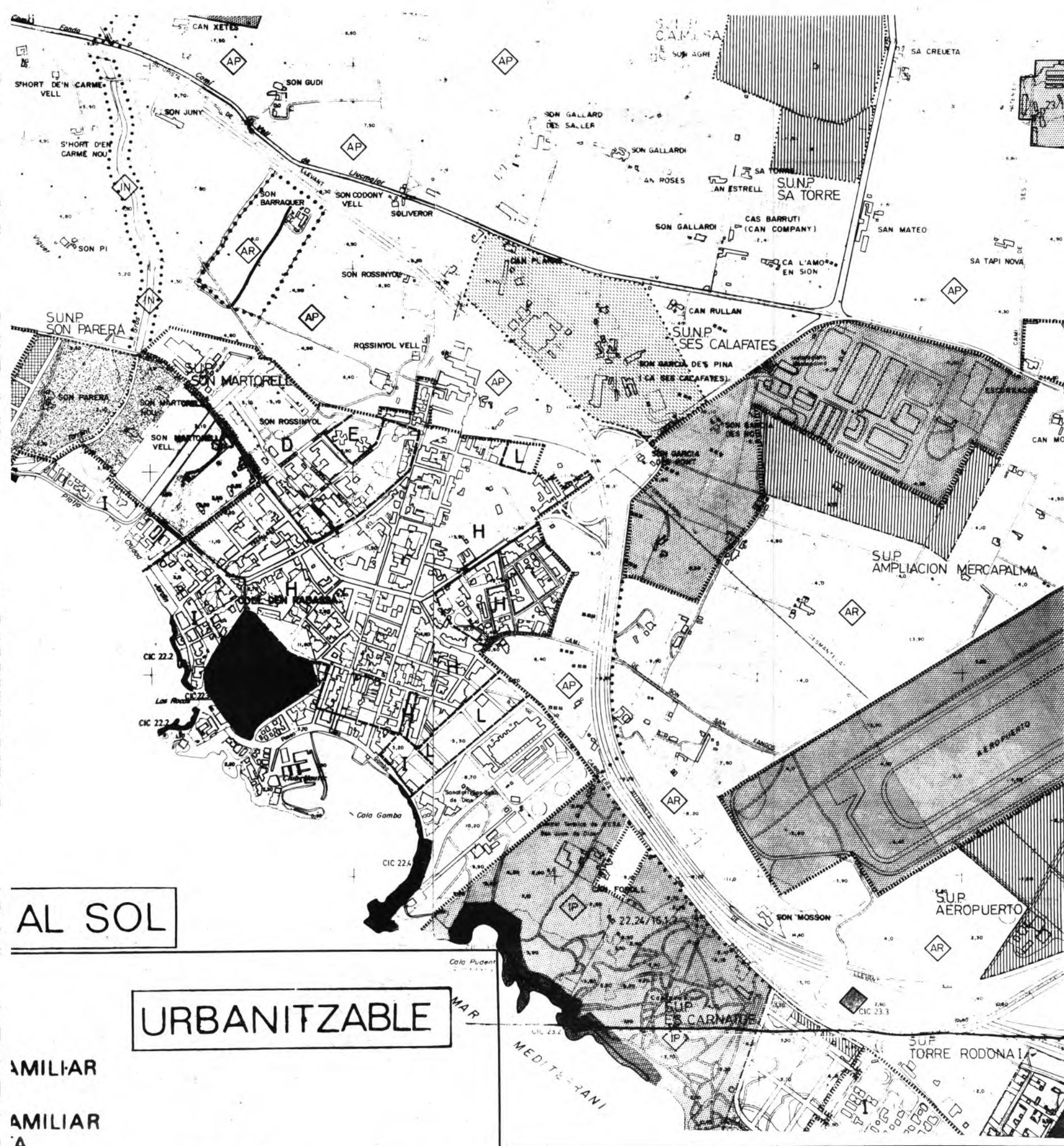
COMPLETAR LA TRAMA DE S'ARENAL

La necessitat de preveure la possible creació de

noves instal·lacions a S'Arenal i Ca'n Pastilla alhora que completar la trama urbana, ha motivat que en el pla se qualifiquin com a sol urbanitzable no programat dues àmplies zones situades en aquells punts en que se produeix una major discontinuïtat de la trama. D'aquesta manera se donarà cabuda a diferents expectatives existents com es ara la creació de camps, institut de segona ensenyança, auditorium, plau de congressos...

LES EDIFICACIONES

Tant al Coll d'en Re-
ssa com al Molinar, les e-
ficacions entre la vorera
la mar i la carretera se-
baixes conservant l'acti-
fesomia de poble. Al Mo-
linar les cases seràn al
paret amitgera i al C
predominaràn els xale
A l'altra part de la carre-
ra, les cases podràn ser
tres pero sense passar-
tres o quatre pisos.

ZONES A SOL URBÀ

--- LIMIT ENTRE ZONES

A	PLURIF. ALINEACIO FAÇANA
B	PLURIF. ALINEACIO FAÇANA
C	PLUR. ALIN. FAÇ. COMERCIAL
D	PLUR. ALIN. FAÇ. RETRANQDA.
E	PLURIFAMILIAR AILLADA
F	PLUR. VOLUM. ESPECIFICA
G	PLURIFAMILIAR SUBURBANA
H	UNIFAMILIAR ALIN. FAÇANA
I	UNIFAMILIAR AILLADA
J	UNIFAMILIAR SUBURB. TRADIC.
K	AILLADA UNIF. PLURIF. PARC.
L	SECUNDARI A MINIPOLIGONS
M	INDUSTRIAL AILLADA POLIGONS

USOS GLOBALES

	HABITATGE UNIFAMILIAR
	HABITATGE FAMILIAR IL·LETA TANQ
	HABITATGE FAMILIAR EDIFICACIÓ A
	SECUNDARI STRIA
	TERCIARI / S ;
	DOTACIONA

URBANITZABLE

	EQUIPAMENT PÚBLIC
	ZONA VERDE
	VIALS

---.---.--- LIMIT DE S.U.P.

----- LIMIT DE S.U.P./R.T.

..... LIMIT DE S.U.N.P.

CARTES

LA BANDERA

Durant la campanya electoral, l'any 1977, en un poblet del Priorat, un diputat de l'extrema esquerra, en començar el míting en català, se sentiren a la sala unes veus que deien: «En español, en español...» L'orador, visiblement molestat, digué les següents paraules: «Senyors: quan eres al camp de concentració, només senties: 'en español, en español...'; quan eres a la presó, el mateix; quan t'apallissaven, a la comissaria, el mateix, i tant, que això ens resulta odiós». Féu el míting en català i dels centenars que hi havia només dues persones abandonaren la sala.

Això ho vull recordar ara sobre el que en diuen la guerra de les banderes. També sempre que s'ha empresonat, apallissat, torturat, escarnit,

espoliat, etc. catalans, bascos, gallecs, etc., sempre s'ha fet sota la presidència de la mateixa bandera. Sempre aquesta mateixa bandera només ha representat empresonaments, apallissaments, tortures, escarnis, espoliacions, etc., per a les llengües i els pobles catalans, bascos, gallecs.

Però de cop i volta voldrien que tot això canviés. Però de quin sant, em pregunto jo? De veritat, ja ha deixat de ser la bandera dels uns contra els altres? Un Ajuntament basc vota majoritàriament que prefereix no tenir-ne cap... i se'ls imposa per la força de les armes. I així, senyors, només es destrueix la democràcia i es violenta la gent. Nosaltres no hem vist mai que l'estimació es pugui imposar... Caldria pensar en altres mètodes; el primer de tots: canviar una mala imatge secular. Jordi Pàmies

DESDE MANACOR ENS DONEN CORATGE

Benvolgut!

Acabam de rebre, a la Biblioteca Pública de Manacor, la vostra publicació no. 35, corresponent al dia 15 de setembre d'enguany. I no és el primer, certament, que arriba a aquesta Biblioteca. Voldríem, també, que no fos el darrer.

He de dir-vos que, tot i no essent de la vostra contrada, la trob, ara per ara, la publicació de la Prem-

sa Forana amb més esperit de fer país i de recobriment de la tan desitjada "normalitat lingüística". N'estic entusiasmat: la veig admirable en tots els sentits, tant per la profusió de la imatge als reportatges gràfics com per la publicitat, que deu esser de les primeres que han perdut les lleganyes de fer-la en l'altra llengua.

Amb gent com vós i la que col·labora a "S'Arenal", i amb publicacions com la que edita l'Associació de veïnats de Son Sunyer, segur que la nostra autonomia arribarà a qual·lar i ens ha de retornar les ganes de formar un POBLE i de ser qui som. Aspiracions, ai las!, que tant ens manquen encara.

Segui per aquest camí, perquè anau ben-re-de-benencaminats. I coratge! Sé cert que l'heu de mester per dur endavant aquesta magnífica publicació.

Ben cordialment i, enhorabona!

**GABRIEL BARCELO
BOVER,**
Professor de l'Escola
Municipal de "mallorquí"
de Manacor.

Associació de Mallorca per la Defensa de la Sanitat Pública

«No a la destroça ecològica»

L'Associació de Mallorca per la defensa de la Sanitat Pública vol fer exprés el seu rebuig a les mesures preses pel Govern de la Comunitat Autònoma de Balears que permetran urbanitzar «Es Trenc».

Aquesta associació, tot reafirmant els criteris ecològics i fins i tot socio-econòmics que aquests dies es fan públics contra la decisió de urbanitzar «Es Trenc», vol afegir-hi a més una motivació sanitària específica: la defensa de la salut com a dret inviolable de la col·lectivitat i l'atemptat que l'esmentada decisió representa per a la nostra salut col·lectiva.

Enten, aquesta associació, que la salut no és només curar malalties: salut és —ha d'esser— tota una tasca de prevenció

medi-ambiental, i per això la progressiva degradació dels pocs espais naturals que encara tenim a Mallorca, de l'aigua, de la vegetació, etc., es un atemptat directe contra la salut, contra el nivell, ja minvat, de qualitat sanitària que ara tenim. Destroçar el nostre ja precari equilibri ecològic afecta de forma directa a la nostra qualitat de vida, eix fonamental de la salut.

Per això aquesta associació demana a tot el poble de Mallorca una reflexió urgent i una actitud decidida contra la destroça ecològica que ha aprovat el Govern de la Comunitat Autònoma de Balears i que atempta contra un dret elemental, irrenunciable: la salut.

La Junta Directiva.

Argenteria i Rellotgeria MARINA

S'Argenter de S'Arenal Carrer Salut, 21

El darrer crit-en bosses i articles en pell

CURTITS

Avinguda Nacional
devora

HOTEL TOKIO

RESTAURANTE ES ROMANI

Cuina mallorquina, italiana i francesa.
Carrer de l'Exercit Espanyol
Davant la Discoteca "Graf Zepelin"
S'ARENAL DE MALLORCA

SEAT

Rubí Automóviles Lluçmajor, S.A.

A S'Arenal: Exposició i venda.
Carrer Terral, no. 4
Devora el Club Nautic.

A Lluçmajor: Exposició, venda i reparació.
Carretera Arenal s/n Tel. 660234

CARNISSERIA PLAÇA

XARÇUTERIA I FORMATGERIA

PLACA DE LA REINA MARIA CRISTINA, 1
S'ARENAL DE MALLORCA

SON FERRIOL

KARATE

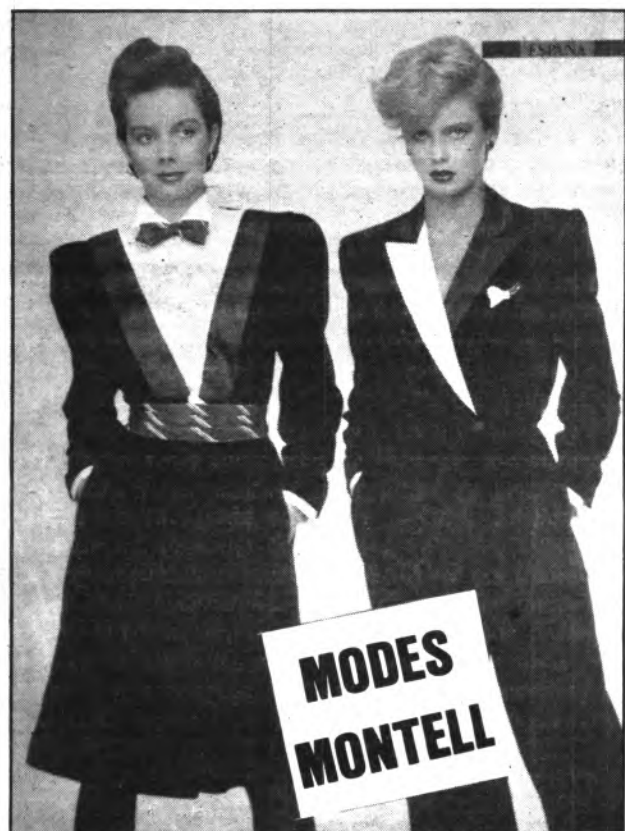

Convidats pel director del centre, presenciam una classe de kárate a Son Ferriol. Trente alumnes de 5 a 13 anys aprenen una extranya llengua, japonés o xinés supós i aprenen a pegar i a esquivar la possible bufetada o la cossa al cap. Son nins i nines de Son Ferriol, S'Hostalot i Sa Cabaneta que paguen 1.500 pessetes cada mes per aprendre les arts marcial de l'Orient llunyà. Hi ha descomptes quan són més d'un de la mateixa família.

També hi ha karateques adults, n'hi ha una vintena i són de Son Ferriol i de la Casa Blanca. Pagan 2.000 pessetes.

Abans de l'estiu hi havia una trentena de dones que anaven al gimnassi, gimnassi de manteniment, ara només n'hi van tres, amb la tardor i l'hivern n'hi aniran moltes més.

El Jazz és un altra de les ensenyances que s'imparteixen al gimnas de Son Ferriol, hi va gent de Son Ferriol, de la Casa Blanca i de Sant Jordi. Na Cati i na Petra, les perruqueres de Sant Jordi també hi van. Aquestes classes són per homes i per dones, però només hi van dones. A veure si els homes de la comarca s'animen... entre tantes dones ho poden passar millor.

AVINGUDA DEL CID, 80
SON FERRIOL

CASA MORA

Articles de ferreria
CORRETGES I VERGUES DE PERSIANA
Reixats i barreres

☎ 27 04 58

C/. Rocinante, 28 - SON FERRIOL

En Manuel Reguant i En Rafael Socies són els nous amos del BAR JUMAR. Se posen a disposició del Poble de Son Ferriol.

COMESTIBLES RIUTORT

CARRER DE MARGARIDA MONLAU, 18
SON FERRIOL

TALLER DE REPARACIONS

MIQUEL CRESPI

MOTORS DIESEL I GASOLINA

CARRER HERCULES, 2 TEL. 245816
SON FERRIOL

GRUES JOAN
XAPA I PINTURA SON FERRIOL

Mairata

Fusteria metálica
en ferro i alumini
Porte, balcons, barreres, arribadors

Sanr Joan de la Creu, 90 - 100
Telèfon 240297
SON FERRIOL

SE VENEN
PORTES - FINESTRES
PERSIANES I
VIDRIERES

Carrer Jover Coll, 56
Tel. 275283 Part. 270673
SON FERRIOL

LA UNIO DÓNA LA FORÇA

LLORENÇ MIQUEL

Per molta de gent és bastant més fàcil mirar una fotografia que llegir un article, encara que sia petit i curt. Crec que també qualche vegada és més eloqüent dita imatge que no l'esmentat article. Això ve arrel de que el Director de S'Arenal em demanà la meua col·laboració, naturalment ben desinteressada,

i no amb fotografia ja que ell prou artista és amb aquesta matèria, sinó amb l'article que pot ser molt bé no llegeixi ningú.

Veig ben clar que no em puc negar donat el cas que es tracta d'un periòdic que, per molts de motius que no cal ara enumerar, intenta arrelars-e dins la vivència de cada dia i

dels nostres entorns i, per descomptat, amb la nostra llengua.

Uns dels fets més importants que han demostrat lo que es pot aconseguir quan hi ha una capacitat, per desgràcia massa poc freqüent, de rompre les mires personals, polítiques i concepcions distintes... l'hem tingut a Son

Ferriol amb els dos derrers esdeveniments més sonats que s'han donat últimament: La segona festa folklòrica cultural mallorquina i la inauguració del nou dispensari. Llicó molt clara per tots nosaltres i digna d'imitar i repetir amb més freqüència.

Con de costum, hi han contribuït també les crítiques negatives, però lo únic que han aconseguit ha estat que els crítics tinguessin més adictes de cada dia i quedar-se, tals crítics, més aïllats i tot sols. Així i tot és ben clar que aqueixos no es corregiran mai, perquè d'una altra manera no podrien viure i els crítics creuen que sempre ho fan tot bé.

Crec que la imaginació no es pot aturar de seguir treballant per trobar o redescobrir moltes coses que durant algun temps han estat retirades, o perquè la societat de consum ens havia fet creure que ja mai més tindrien utilitat, o perquè la capacitat de pensar s'havia dormida.

Ja és hora de despertar perquè l'esperit tolerant, respectuós i conciliador ens convenci de que tot lo contrari no facilita la democràcia ni l'unió, que comencen a donar-nos compte que ens fan molta de falta per poder anar cara alta per tot arreu, i aconseguir pacíficament tot allò que la guerra (sorda o oberta) i l'imposició imperativa ens han promès massa vegades

LA PAU AVUI

FA dies, amb un nutrit grup de joves, comentàvem els trets més interessants de la vida de Gandhi, després de contemplar un "video" de la seva agosserada lluita per a lograr un nou món de pau per el seu país, l'Índia. Creim que la seva lluita té encara moltes de coses a dir a tots els homes del món d'avui.

Volem resumir les manifestacions dels nostres joves, així com les seves reflexions, davant la vida d'un home que ens dona testimoni de com hem de lluitar per conquerir la veritable llibertat que fa als homes madurs i feliços.

Gandhi demostra ja ser un gran líder de masses, d'una valentia notable i d'una filosofia tota particular: Morir sí, matar no. L'esperit de la frase "ull per ull" portaria a una humanitat cega, per això les seves armes són la pregària i el dejuni, fets que provoquen una vaga general.

Un dels moments més tràgics de la vida de Gandhi és la massacre d'Auritzar, feta a sang freda per un general anglès contra la manifestació pacífica, indefensa i acorralada, on hi ha més de mil mots. Sa

magestat anglesa condemna el fet, però les idees de Gandhi guanyen terreny; amb tota serenitat insisteix a dir als anglesos que "són amos d'una llar estranya" i que "és hora de que se'n vagin".

Mirant la lluita no violenta d'aquest home ens adonam de que "la veritat i l'amor sempre acaben triomfant. La força sembla triomfar, però acaba sempre derrotada. La victòria de la força no és autèntica. La justícia i l'amor ben aviat s'obren camí per entremig de la fosca de la mentida". D'aquí la gran admiració que Gandhi sentia pels evangelis que citava sovint.

Què ens diu el missatge de no violència als homes d'avui?

Té actualitat a la nostra vila i per els nostres joves?

Tot i admetent les profundes diversitats històriques, la figura de Gandhi és d'una humanitat universal. Porta a profunditzar en el per què de les lluites, i també a estimar l'enemic i a obrir-li els ulls de la raó i el cor. Porta a cercar la veritat per damunt tota mena d'egoisme que no ens duu enlloc.

L'EQUIP PARROQUIAL

Ca'n Verdera

LA MEVA DARRERA VOLUNTAT ES QUE ME MENGIN A CA'N VERDERA

CUINA MALLORQUINA GRAELLA-GRILL

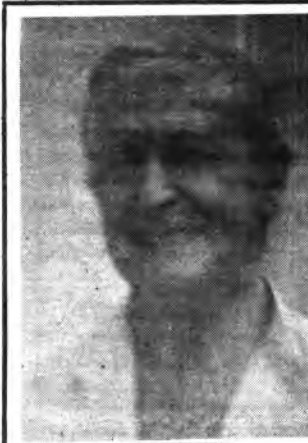

Carrer Parcelas, 102
Les Meravelles de S'Arenal
Devant el Baleari 5
Obert només els vespres.

LAS MARAVILLAS LLOGUER DE COTXES CAR HIRE

Llaüt, 40 - Tel. 26 41 25
Les Meravelles
S'Arenal de Mallorca

CAN FELIP

Cuina Mallorquina
Carrer Neira, 13
SANT JORDI

HOSTAL "SOL Y PAZ"

Nova direcció
Servici de tapes i de restaurant
Tel. 260384
Es Pilarí

SERVICIO NEUMATICOS

SERVERA

Montaje, Reparación y Equilibrado de Ruedas
Servicio y Venta - Parche Rápido

Calle Islas Pitiusas, 4 - Tel. 263663 - COLL D'EN REBASSA

DISSABTES OBERT

MAGATZEM DE PINSOS Y CEREALS

Tot allò que pot necessitar el pagès
Servici de veterinari
Llenya per a la foganya en camions
Dissabtes obert tot el dia
Carrer Castillejos, 24 Tel. 269867
COLL D'EN REBASSA

FOTO-CINE-ESTUDIO

Kamal

Fotocòpies a l'acte
Reportatges foto-cine
Carnets color
Industrial
Publicitària
Material fotogràfic
Servei de revelat
per a l'aficionat
Camí de les Meravelles

Tel. 269416
S'ARENAL DE MALLORCA

PROTECCIÓ DEL FETUS I PREVENCIÓ DE LA SUBNORMALITAT

Per a una bona protecció del bebè el més important, és un bon embaràs ben controlat per l'especialista i la pròpia embarassada.

L'embaràs no és una malaltia, però sí que es deuen tenir unes quantes coses importants en compte. Com són: la son, pes, alimentació, medecines, atencions mèdiques, etc...

Son. L'embarassada ha de dormir diàriament un mínim de 8 hores i durant el dia descansar de tant en tant.

Pes. El normal i acceptable és augmentar de 9 a 11 quilos, durant els nou mesos de gestació, o sigui un quilò per cada mes aproximadament.

Alimentació. Toca esser una alimentació sana i equilibrada. No s'han d'ingerir aquells aliments que omplen, però que no aporten les necessàries vitamines.

Els aliments necessaris són:

Proteïnes: llet, carn, peix, ous.

Greixos: Oli vegetal, llet.

Hidrats de Carboni: patates, verdures, fruita, arròs, pa.

Vitamina A: llet, fetge, fruita, espinacs, pastenaga.

Vitamina B: fetge, llet, verdura, ous.

Vitamina C: cítrics (taronja, llimona, etc.)

Vitamina D: llet, iogurt formatge, (també els rajos solars).

Ferro: fetge.

Líquids: aigua mineral, llet, suc amb poca sucre.

S'ha de reduir el consum de pastissos, caramels, embotits, carn crua, conser-

ves amb oli o ensucrades, fruits secs, pastes, aliments acolorits artificialment o amb edulcorants artificials.

Medicació: sempre s'ha de consultar l'especialista abans de prendre qualsevol medicament, ja que en cas contrari es pot perjudicar el fetus.

S'ha de tenir esment als animals que envolten l'embarassada, perquè poden transmetre malalties, com pot ser per exemple la toxoplasmosi, que concretament la transmet el moix, pot produir un avortament abans dels tres mesos de gestació o provocar alguna malformació en el fetus. Per tant és molt important que en la primera visita a l'especialista es practiquin totes les anàlisis necessàries, per detectar si està patint aquesta malaltia o ja l'ha patit. Ja que és una malaltia que normalment no presenta símptomes que es notin. Si es sap a temps es pot tractar, encara que el seu tractament no dona sempre bons resultats.

L'important seria que si es tenen animals es duguin periòdicament al manescal per a desparasitar-los i així ja no hi haurà contagi.

S'ha de tenir també precaució amb els productes de neteja molt forts, tals com, aerosols, insecticides... és aconsellable utilitzar-los com més poc millor.

Per cap motiu s'ha d'exposar una gestant als RX, sobretot els tres primers mesos d'embaràs.

Es poden tenir unes relacions sexuals normal, si no

presenta pèrdues o molèsties de qualsevol casta.

S'ha de reduir: si es fumadora, el número de cigarrets diaris a uns 6 com a màxim al dia, ja que està comprovat que les dones fumadores, tendeixen a tener nines de baix pes. L'alcohol, cafè, te, també s'han de reduir, ja que sobretot l'alcohol pot produir malformacions en el fetus.

Atencions mèdiques: les visites a l'especialista, han d'esser cada mes (si tot va bé). A la primera visita normalment l'especialista sol·licitarà les anàlisis necessàries, com hemograma complet, toxoplasmosi, rubèola, glucèmia, basal, àcid úric i urea, grup sanguini i RH i sediment d'orina. Totes aquestes anàlisis, són necessàries per a saber si hi ha cap anomalia i poder tractar-la en benefici del fetus i de la mare.

En el cas de la rubèola, que pot produir malformacions importants en el fetus, l'oportú seria vacunar (com s'està començant a fer avui en dia) a totes les nines de 12 anys, contra la rubèola, ja que així es podria descartar aquesta terrible malaltia en el fetus.

Mai s'ha de vacunar una embarassada, i després de posar una vacuna contra la rubèola és necessari (si s'està en edat de procrear) prendre qualche anticonceptiu segur, ja que fins passats alguns mesos no es pot quedar embarassada.

La glucèmia basal, es demana per a detectar una possible diabetis lactant (bastant freqüent a les embarassades), si sospita l'especialista d'això, per rebre un resultat alt de sucre a la sang, se sol·licita llavors una corba de glucèmia, per estar segur. La diabetis fa que el fetus sigui més gran del que és normal (de 5 a 6 quilos) entre altres coses.

L'examen de toxoplasmosi també és necessari per a descartar que l'embarassada no hagi tengut contacte amb el microbi i no estigui passant la malaltia, que si fos així se l'hauria de posar en tractament.

Per tant, de tot això es dedueix que per a una bona protecció del fetus-bebè i prevenció de la subnormalitat, el més important és dur un embaràs ben controlat des del començament.

Amb això queda clar,

que la salut importa des del seu inici i podríem dir que un fetus sà dona un bebè sà i un adult sà.

La Comare
Maria Josep Vila López.

**TALLERS
FORTEZA**

REPARACION EN GENERAL DEL AUTOMOVIL

Tre. Cañellas Alcover, 20
EL MOLINAR

Tel. 24 15 31
Palma de Mallorca - 6

ADREÇOS DE TAULA-LLENCERIA
BRODATS
PARAMENTS-FLASSADES I
ENCARRECS

Brodats JIM

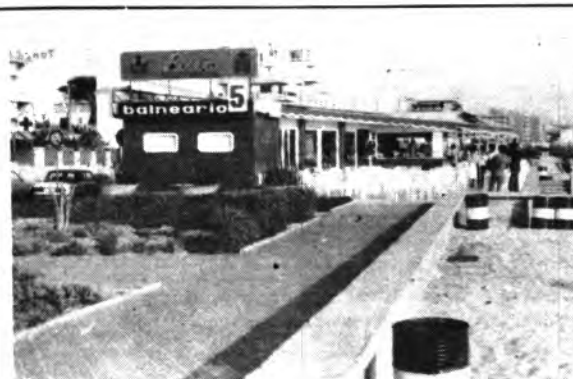
Antonia Catalá

Exercit Espanyol, 3
Telèfon 263819 S'ARENAL DE MALLORCA

C/. Platón, 16
Tels. 41 89 51 - 41 89 15

Son Ferriol

El personal dels balnearis de la Platja de S'Arenal, agraeixen la bona acollida que els ciutadans, llumnajors i areners els dispensen.
Sempre al vostre servei.

LA DIRECCIÓ

Accident a la cantonada Trassimeno-Coral de S'Arenal de Mallorca; el turista escocès, va atravessar el carrer sense mirar que feia, va pujar damunt el capó del cotxe i va rompre el vidre de davant. Afortunadament només se feu ferides superficials. Noltros ho veiem hi ho fotografarem.

Son Verí
S'ARENAL DE MALLORCA

EN CAS DE DIARREA

Les diarrees es produeixen per diverses causes i poden esser més o manco importants. Però totes tenen en comú el tipus d'alimentació que s'ha de donar a la persona afectada.

La primera idea a tenir en compte és que al patir de diarrea l'organisme perd molta d'aigua, doncs moltes vegades a més, s'acompanyen de vòmits.

Per tant, la dieta ha d'esser molt rica en AIGUA, SUCRE, SAL. Si falten els líquids es produeix la deshidratació fet important, sobretot si es tracta de nins o de persones d'edat.

El primer dia de diarrea es convenient prendre només líquids:

- aigua mineral.
- brou vegetal (no de pollastre ni carn).

- llet d'ametlles.

S'han de prendre en petites quantitats i espesses vegades. Si tenen vòmits les begudes han d'esser fredes.

El segon dia, o si la diarrea no és tan important, també es pot prendre:

- arròs o sémola.
- suc de llimona amb sucre.
- yogourt natural.
- poma rallada.
- plàtano aixefat.
- carn de mè, pollastre o vedella,

però sempre a la planxa o bullida.

I a poc a poc, anar introduint els aliments normals de cada dia, a mida que la diarrea va desapareixent.

Els aliments que no es recomanen, per tant que han d'esser els darrers en prendre, són:

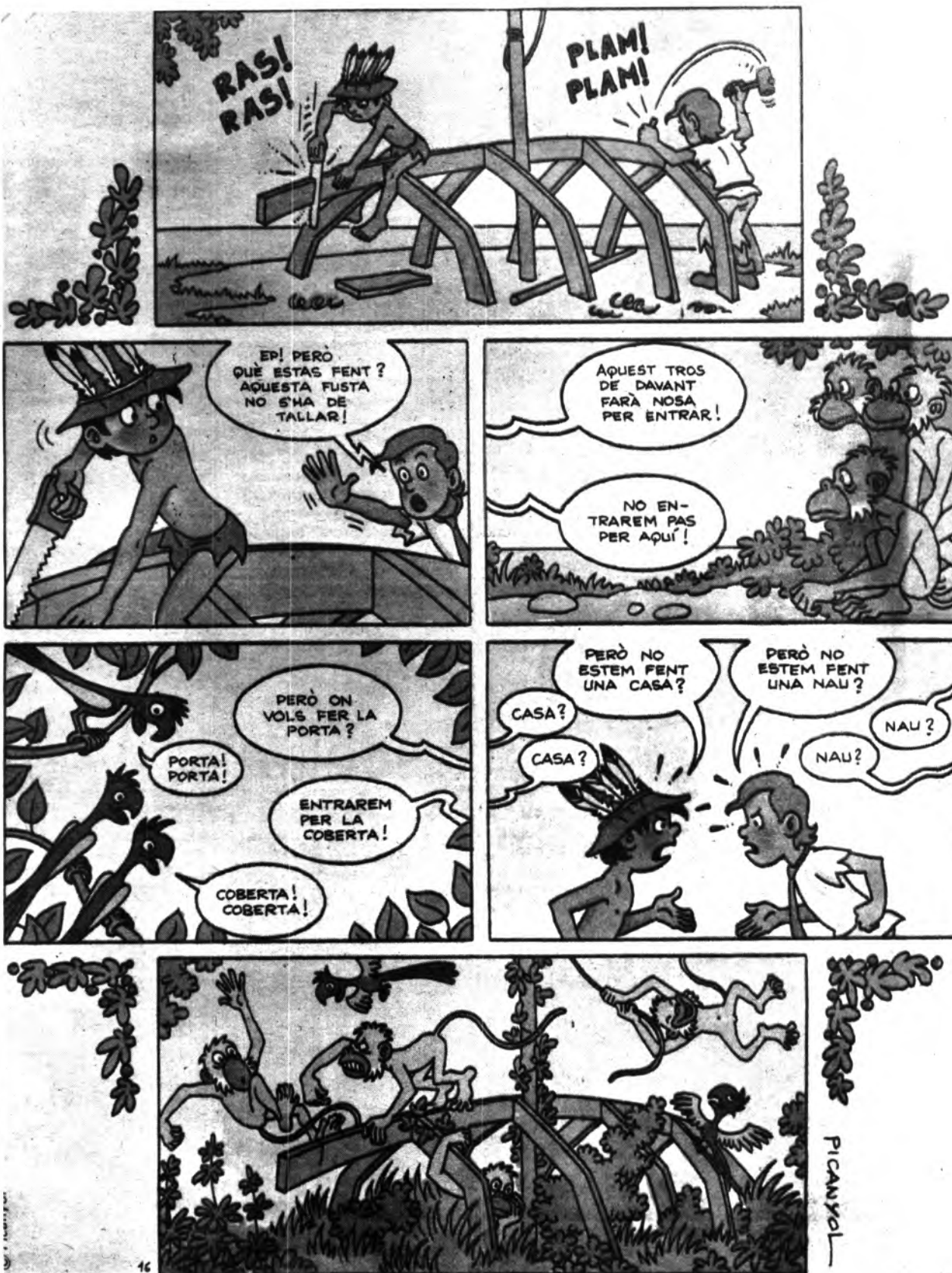
- verdures, crues o cuites.
- patates.
- ous crus.
- llegum (cuinat).
- carn de porc.

Els nins petits, o sigui, els lactants, que sols prenen llet, el que s'ha de fer primer davant una diarrea és rebaixar la quantitat de "polvos" de llet, però sense disminuir mai la quantitat d'aigua.

Amb una alimentació adequada i un poc de paciència, la major part de les diarrees normals desapareixen sense necessitat de medicaments.

Monserrat Sauleda Parés
metge de Vilafranca

L'ILLA PERDUDA

TOP LESS ACUARIO

AMBIENT AGRADABLE
Exèrcit Espanyol, 54
Telèfon 266216
S'ARENAL DE MALLORCA

LASSER ELECTRONICA

INSTAL·LACIONS I SERVICI TECNIC
Circuits tancats TV, porters automàtics, antenes, imatge, so i telecomunicació.
A Ciutat, Escultor Galmés, 10-D Tel. 253190.
A S'Arenal, Salut, 9. Tel. 266357.

A LA VORA DE...

En contra de «encontre»

Deixeu que m'esbravi: ja està bé de «encontre»!

Fa temps vaig protestar per l'ús que començava a fer-se d'aquest mot en les transmissions esportives, però la tímida denúncia no va servir de res. L'altre dia el vaig sentir una dotzena de vegades seguides en uns pocs minuts i apareix indefectiblement en els comentaris de tota mena de locutors esportius. Ja és una passa.

Avis a redactors de premsa, ràdio i televisió, a narradors de futbol, de bàsquet, d'hòquei, etc., a directors d'emissores, a tots els qui poden acabar amb aquest abús: ENCONTRE és un mot absolutament incorrecte si s'aplica a «partit». Què vol dir, «encontre»? Exactament això: «trobar, una persona o cosa que es mou, una altra que li surt al pas».

Per això, a diverses comarques catalanes, es dona el nom de processó de l'encontre a la processó pròpia del matí del dia de Pasqua, en la qual es troben dos següents, l'un acompanyant la imatge de Jesús i l'altre la de la Mare de Déu. Un encontre és la trobada de dues persones que es mouen en direcció oposada. També hi ha un encontre quan una persona o una cosa que es mou topa amb una altra que li impedeix de prosseguir el moviment. En l'únic moment que podem dir «encontre» en un partit de futbol, per exemple, és quan dos jugadors topen, especialment amb hostilitat. Però el joc o l'espectacle que estem veient no és un encontre, sinó un partit.

Es evident que «encontre» ha aparegut per culpa del castellà «encuentro». Però el més curiós és que en castellà «encuentro» tampoc no és un sinònim de «partido», de manera que ens hem dedicat a copiar malament. En tot cas, l'esperit de la llengua catalana no és barroc, com el castellà, i no l'hem

de forçar amb afeccions innecessàries. Menys encara en el llenguatge parlat, que ha de ser senzill i natural. Per què hauriem de dir «el jutge de la contesa», com diuen «el juez de la contienda», si podem dir àrbitre?

He rebut una invitació a participar en un «encontre» que si no m'equivoco —no tinc el programa a la vista— era de gegants de Catalunya, però també podria ser de filòsofs, d'animadors populars o de barretinaires. És que els gegants —o els filòsofs— es dedicaran a topar els uns amb els altres? «Reunió» o «trobada» deuen ser massa «vulgars». Com «partit», «pilota», «xut», «porter»... (un dels del «encontre» deia també «guardameta», que deu ser una peça de roba per a guardar un pit).

Amb aquestes complicacions estem obligant una de les característiques tècniques més favorables de l'idioma català per a la comunicació social: la gran quantitat de monosíl·labs i de mots aguts. En aquests moments, en els mitjans audio-visuals ha d'aplicar-se el català bàsic, que és el correcte, el genuí i el «normalitzador». Periodísticament és el més «ràpid» (el joc «s'ha aturat» i no la traducció literal de «ha sufrido una interrupción») i, com l'anglès, és més àgil i més concentrat (dóna més idees en menys síl·labes) que el castellà, l'italià o l'alemany. Jo coneixia un especialista en «cock-tails» molt divertit que, quan me n'oferia un, no deia «dasti!» sinó «daci la confrontació» i, si algú li preguntava on era el telèfon, avisava: «Descendeixi l'escalera». Però el llenguatge públic —en aquesta etapa encara educativa— no es pot permetre gaires facècies, esnobismes o adulteracions injustificades. He arribat a sentir que «han aconseguit un tant!», que ja són ganes de no dir que han fet un gol.

Josep M. Espinàs

LA PUNTA

Diàlegs encreuats

Entro a l'òptica tal com hem quedat fa uns moments per telèfon. M'ha de prendre unes mides, es veu. Hi ha només un dependent, que potser és l'amo, però no ho crec perquè amb l'amo hi he parlat fa un moment per telèfon i parlava català. Ara aquest dependent i una senyoreta, una clienta, parlen castellà d'allò més fi, tot triant la muntura d'unes ulleres. En tenen una colla al damunt del taulell.

Que si una mica més grosses, que si massa clares, que si potser les que ara li ensenyaré i que és el darrer que ens ha arribat, que si massa fosques... La conversa s'allarga molt. I jo penso si no hi deu haver una altra persona que m'atengui, potser la que m'ha contestat el telèfon... Caldria preguntar-ho. Fer-me conèixer.

—Perdonin —dic jo en català—, he trucat fa un moment i potser m'esperen... Sóc... (i dic el meu nom, que ja sabeu).

El senyor de la bata blanca em reconeix. —Ah! Sí, un segon que estic per vostè —em diu en un català perfecte—. Acabem tot seguit... És només un moment.

Però la noia, que encara vol rumiar-se més bé les ulleres que durà a la cara uns

quants anys, amb tota educació em deixa pas:

—Faci, faci... jo no tinc pas pressa i mentrestant aniré mirant-m'ho més bé.

Ha parlat també en un català correctíssim. Acceptem la invitació i el dependent —o l'amo— passa a l'altre taulell per atendre'm. Ens entenem de seguida en el català que parlem tots dos. Preses les mides, quedem per a l'endemà, dono les gràcies a la senyoreta i surto.

No puc dir al lector, per aquest motiu, com varen continuar parlant ells dos, des d'aquell moment. Però m'imagino —o vull imaginar-me— que, un cop sabut que tots dos sabien, entenien i parlaven el català, no devien pas continuar tenint la conversa en castellà...

Es igual. El que volia remarcar és que massa sovint, quan no coneixem la persona a qui ens hem de dirigir, ho fem en castellà, per por de no ser entesos a la primera. Això és prou greu per a dedicar-hi una punta. I la hi dedico, amb el prec que no caiguen en aquesta temptació massa sovint. Pel bé de la nostra llengua.

Pius Pujades

MILLOREM LA NOSTRA ORTOGRAFIA

L'APOSTROFACIÓ DE L'ARTICLE

Els articles el i la s'apostrofen, això és, queden reduïts a la forma l', d'acord amb les normes que detalletem a continuació:

1— L'article el davant vocal o h pren la forma apostrofada l':

l'aire, l'estel, l'infant, l'ocell, l'univers, l'hàbit, l'heroi, l'himne, l'horitzó, l'humor

Excepció: L'article el no s'apostrofa davant els diftongs començats en i: el iambre, el iode, el ioga, el hiatus.

2— a) L'article la s'apostrofa (l') davant les vocals a, e, o, precedides o no d'una h:

l'angoixa, l'economia, l'obligació, l'ànima, l'era, l'obra, l'habilitat, l'herba, l'honestat.

b) Davant les vocals i i u, precedides o no d'una h, l'article la s'apostrofa (l') només quan la i i la u són tòniques:

l'illa, l'única, l'índia, l'hulla.

Si la i i la u són àtones, l'article la no s'apostrofa:

la indústria, la universitat, la història, la humitat

c) L'article la tampoc no s'apostrofa en els següents casos:

—Davant els mots ira, host: la ira, la host.

—Davant els mots com ara anormalitat, asimetria: la anormalitat, la asimetria (per tal de no confondre'ls amb la normalitat, la simetria).

—Davant el mot una, quan ens referim a l'hora: la una del migdia, però en canvi l'una i l'altra.

—Davant els noms de les lletres: la a, la efa, la ema.

ELS ARTICLES CONTRACTES

Els articles contractes al, del i pel desfan la contracció davant els mots començats per vocal o h:

van al camp van a l'hort
abans del maig abans de l'estiu
pel gener per l'agost

EVITEM ELS MOTS I CONSTRUCCIONS ESTRANYS A LA NOSTRA LLENGUA

gorila: goril·la

gorro: gorra, còfia, casquet

gorrón: gorrer, gorrista, arrossaire

gozar: gaudir, fruit, gojar

granel (a): a doll, a raig, a dojo, en orri, a balquena/al detall, a la menuda

granjia: murri, pillet, poca-pena, poca-solta

grasa: greix

grieta: clivella, esquerdia, esclatxa

grifo: aixeta

grumo: grumoll

grupa: gropa, gropada, gropera

grupo: grup, colla

guadaña: dalla

guardaespalda: guardaespatlles

guapo: bell, formós/galà, gentil/fatxenda, presumit, pinxo, perdonavides

guardapolvo: guardapols

guardarropa: guarda-roba

guarecer: soplujar, aixoplugar, arrecerar

guarida: aixopluc, cau, catau

guarro: porc, brut

guasa: burla, plagasitat, folga, gresca

guasón: burla, plaga, folgós

guata: buata

guinapo: parrac, pellingot, desferra

guño: ganyota, ullet, guexada

guinalda: garlanda

gula: gola

gustazo: gustàs

gustillo: regust, gustet

habladurias: enraonies, parladurries

hongo: bolet, fong/barret fort

horchata: orxata

hornillo: fogonet

horquilla: forqueta/agulla

de ganxo

hospedar/se: albergar, allotjar,

estatjar, hostatjar/acollir,

parar hostatge, hostatjar-se,

albergar-se

hacha: destrall/atxa

hache: hac

hada: fada

halagar: afalagar/raspallar,

adular

halago: afalac, falaguera

harapo: parrac, pellingot

hasta: fins/adhuc, fins i tot

hazaña: proesa, gesta, heroicitat

hazmerreir: riota, burlot

hechura: forma, faigó

heno: fenc

heredar: heretar

heredero: hereu, hereter

hermoso: formós, bell, bonic, bufó

hermosura: bellesa, formosor

héroe: heroi

herramienta: eina/ferramenta

hidalguia: cavallerositat, noblesa

hiedra: heura

hilvanar: embastar

hijo: singlot

hoja: full (d'un llibre, de paper)/fulla (d'un arbre, d'una planta)

hojalata: llauna

hojaldre: pasta de full, fullada

hombro: espatlla, muscle

hombros (a): a coll, a pes de braços

hucha: guardiola

huevo: buit (subst.)/tou, esponjos, buit (adj.)

huelga: vaga/folga, divertiment/lleure

huelguista: vaguista

huella: empremta, petja, petjada,

senyal, rastre

huérfano: orfe

huésped: hoste

humildad: humilitat

humillación: humiliació

humillar: humiliar

húngaro: hongarés

Hungria: Hongria

hurano: esquerp, esquiu

Ibiza: Eivissa

ida: anada

ida y vuelta: anar i tornar, anada i tornada

iglesia: església

imán: imant

imborrable: inesborrable

impar: imparell, senar

imponent: imponent

impresión: impressió

improvisar: improvisar

inagotable: inesgotable

inaplazable: inajornable

incienso: encens, oliban

incluirl: incloure, encloure

incluido: inclos, enclós

incómodo: incòmode

inconfundible: inconfusible

inculto: inculte

incurrir: incorrer

índice: index, taula, llista, catàleg

indio: indi, índia

indudable: indubtable

infiel: infidel

infundio: bola, falòria, falsat

infundir: infondre

ingeniero: enginyer

ingenio: enginy, talent, geni/giny,

artefacte, maquinació

ingle: engonal (masc.)

ingles: angles

inícuo -a: inic iníqua

immediaciones: voltants, volts,

encontorns, rodalia

immediato: immediat

inmejorable: immillorable

inmenso: immens

inmigración: immigració

inmiscuirse: immiscir-se

inmóvil: immòbil

inmueble: immoble

inocencia: innocència

inolvidable: inoblidable

inquebrantable: increbntable

inquinlo: inquilí, llogater

insertar: inserir

instantánea: instantània

instituir: instituir

inteligencia: intel·ligència

intermedio: intermedi, mitja part

interpretar: interpretar

interrumpir: interrompre

intrincado: intricat, embullat,

embrollat, envitricollat

invadir: envair

invernadero: hivernacle

invernal: hivernal

inverosímil: inversemblant

irremediable: irremeiable

isla: illa

jabalí: senglar, porc senglar

jalar: cruspí, endrapar

jalea: gelea

jaleo: xivarri, gresca, rebombori

jaque: escac

jarabe: xarop

jarana: xerínola, gatzara,

bullanga, barrila/xella, orgia,

gresca

juguete: joguina

juntar: ajuntar, acoblar, aplegar,

afegir

juzgar: jutjar

NETETGES PARTICULARS I INDUSTRIALS

OSIFAR S.A.

Gremi de "Silleros y Albarderos"
(Devora pistes examen de conduir)
Polígon de la Victòria
Telèfons 295550 - 295554
PALMA DE MALLORCA

FERRERIA CA'N RUBI

Treballs en alumini
Reparacions de maquinària agrícola
Canals de Zinc
Tot tipus de feina en ferro
Antoni Costa
Sant Domingo, 2
Tel. 602550 SA CABANETA

FUSTERIA CLAR-SOLER
Mobles de cuina-armaris empotrats
Fusteria en general...
Carrer Ventada, 28 — ES MOLINAR

MARRATXÍ VOL ORGANITZAR LA PRIMERA FIRA NACIONAL DE FANG CUIT

L'Ajuntament de Marratxí té el projecte d'organitzar la Primera Fira Artesanal de Fang cuit i una escola de ceràmica que tindrà com a objectiu incentivar als joves perquè continuïn la tradició d'aquest ofici tan arrelat a Sa Cabaneta i a Portol. Per això s'ha demanat informació a totes les Comunitats Autònomes amb vinculació a aquest sector de l'artesanaria.

PROXIM PROGRAMA D'ACTUACIONS

El consistori de Marratxí, compost per 8 membres d'Unió Mallorquina, tres del PSOE i dos d'AP, elabora aquests dies la llista de projectes que compondran el programa d'actuació d'aquest ajuntament que conta amb 86 milions de presupost. Una quantitat insuficient, segons en Guillem Vidal Bibiloni, batle de Marratxí, per a l'actuació municipal que necessita 40 milions més per donar abast a les necessitats del terme.

Entre els projectes que

figuraran en el programa, un dels més ambiciosos és el d'organitzar una primera fira artesanal que a nivell estatal reuniria als artesans del fang cuit, així com el de la creació d'una escola de ceràmica per a la qual ara s'estudien els mitjans de financiació.

UN NOU CENTRE ESCOLAR

L'Ajuntament de Marratxí, té problemes donada la seva configuració; un municipi format per varis nuclis urbans. "El nostre objectiu és aconseguir que tots disposin de tots els serveis municipals, sense diferències— diu el batle d'aquest terme municipal— que inclou el Pla de Na Tesa, Pont d'Inca, Portol, Sa Cabaneta, Marratxí, i els pobles nous d'Es Figueras, Ca's Capità, Es Garrovers, Sa Cabana i Es Pont d'Inca Nou. Actualment cada un d'aquest nuclis té consultori mèdic, recollida de fems, mancant el Pla de Na Tesa, Portol i Sa Cabaneta la ins-

tallació de clavagueram. La construcció d'un nou centre escolar figura entre les necessitats més urgents del municipi. L'Ajuntament ha ofert al Ministeri d'Educació i s'espera que dins poc temps les obres sien subhastades.

L'escola estarà ubicada al Pont d'Inca a fi de respondre a les necessitats del districte segon al que pertanyen a més del Pont d'Inca, el Pla de Na Tesa, Ca's Capità, Sa Cabana i Els Carrovers.

INSTAL·LACIONS DEPORTIVES

Dins el Terme de Marratxí manquen instal·lacions deportives. Actualment el batle negocia amb el director general d'aeroports la possible cessió a través d'una concessió, de les instal·lacions deportives de l'Aeroport de Son Bonet que contenen una piscina, tres pistes de tennis, un camp de futbol, pistes de petanca i d'aeromodelisme.

Segons informacions

d'en Guillem Vidal s'estudia la possibilitat d'utilitzar aquest repost d'inversió per a la posada en marxa d'aquestes instal·lacions si és convenient per la butxaca de l'Ajuntament, de ser massa car, no se descarta la possibilitat de construcció d'un polideportiu que respongui a les necessitats del Terme.

AMPLIACIÓ DEL CEMENTERI

Un total de 30.521.314 pessetes han estat destinades a la ampliació del cementiri de Marratxí a base d'un crèdit del Banc de Crèdit Local del qual s'han destinat 6.501.359 de pessetes a les obres d'abastiment d'aigües al Pla de Na Tesa. Un altre dels projectes de l'Ajuntament és el de renovar totes les instal·lacions d'enllumenat públic, projecte actualment en estudi i del que encara es desconeix el presupost.

Entre els projectes que formen part del programa d'actuació de l'Ajuntament figura el d'elaborar una ordenança pels taxis. Una representació dels taxistes del terme acudiren a les converses mantingudes a fi de crear una mancomunitat amb Marratxí, Calvià, Ciutat, i Llucmajor, converses que no aconseguiren aquest objectiu. Ara, els responsables de l'Ajuntament volen elaborar conjuntament amb els taxistes del terme una normativa a fi de cubrir correctament el servei de taxis dins el municipi.

BIBLIOTECA I CASES CULTURALS

La regiduria de Cultura Juventut i Deports, té també els seus projectes entre els que figuren la formació d'una banda de música, una coral polifònica així com la coordinació dels grups de balls mallorquins.

El Consistori vol proporcionar a la seva població una nova biblioteca al segon districte i cases de cultura als nuclis principals del terme.

CONECCIONS AMB L'AUTOPISTA

Al marge de la disminució de tràfic per dins el Pont d'Inca, l'Autopista no ha representat cap benefici per aquest terme, segons opinió del batle, qui se queixa que no se respectes el Pla General d'Ordenació del terme respecte al trazat que aquest presentava. L'Autopista, diu en Guillem Vidal, no ens ha representat cap pro-

fit. No hi ha connexió amb les vies del Pont d'Inca ni amb el Polígon Industrial de Marratxí. L'Autopista és una autèntica barrera que ha dividit el terme en dos.

El Consistori, espera que se consideri dins de la revisió del Pla General, la connexió de l'autopista amb el polígon industrial. Molts de projectes d'aquests no se podran dur a terme si no s'apujen els impostos de tota casta dins el terme municipal. Això no és massa popular però és necessari, sense doblers no hi ha millores, i l'Ajuntament de Marratxí no ha augmentat els impostos durant aquests darrers anys.

En Tomás García, portaveu de la oposició a l'Ajuntament de Llucmajor a passat a regentar el Bar Tabú de la Plaça Major de la vila. Els esquerrans del poble que són molts tendran un lloc on trobar-se confortables, n'estam segurs.

Vandalisme a la Plaça del Consultori de S'Arenal. Els arbres joves són sistemàticament romputs pels inímits del comú. D'això en té part de culpa l'Ajuntament de Ciutat. Els pagesos, tampoc no en surarien gaire d'arbres si no hi posassin pulitxons i caierres per protegir-los.

TALLERES MILLAS

SERVICI OFICIAL

CITROËN

EXPOSICIO I VENDA

C/. GUASP, 7. TEL. 260590.

COLL D'EN REBASSA

CITROËN ▲ - BX 14E - BX 14RE - BX 16RS - BX 16TRS

SERVEIS MEDICS

URGENCIES LES 24 HORES

SERVICIOS MEDICOS

CARRER TERRAL, 52 TEL. 490011

S'ARENAL DE LLUCMAJOR

S'Arenal de Mallorca

Telèfon 265005

Floristeria

IKEBANA

SERVICI I DECORACIO A DOMICILI

SERVICI INTERFLORA

Avda. Nacional, 19

Tel. 26 66 68 S'ARENAL DE MALLORCA

ESBERTADES ESPORTIVES

**COL.LABORACIÓ D'ASSEGURANCES
MARE NOSTRUM-ARENAL**

CAMPANYA D'ASSEGURANCES DE VIDA

PRESSUPOSTOS GRATUITS

**CARRER BERGA, 50
(DEVORA EL MERCAT)**

Neta victòria del S'Arenal, Regional Preferent, per 4-2 a costa del Cade Paguera, en partit jugat al Camp Roses. Goletjaren per l'equip local el joven devanter Paco Ruiz, amb dos dianes, mentres el dos restants gols eren marcats pen Carcelen i en Cano.

El S'Arenal alienà a Tàrraga: Rodri, Roberto, Navarro, Morillas, Patrick, Cano, Zamora, Ruiz, Mun-taner, Trujillo.

En el descans el jove porter Pascual entrà pen Tàrraga i en el minut 72 en Carcelén substituï a Zamora.

Més públic que en altres ocasions en el terreny de Son Verí y molte deporti-

vidat entre els jugadors.

Només en Cazorla, el número 4 del Cade, feu unes quantes excentricitats de lletga catadura.

Cuidà de l'arbitratge el senyor Heredia (no el que fou president) l'home estigué bastant desafortunat. A la segona part es posà niri-viós i per poc l'arma. La de portivitat dels jugadors feu que la cosa no pasàs a majors.

El Brasilia, II Regional, perdé el seu partit, dins el camp de l'Acapulco, un 5-3 massa contundent. Esperam i desitjan que el Brasilia faci una bona campanya i a eser possible fer una altre escalada de categoria.

¿S'imaginan un Arenal-Brasilia de bon de veres, en partit oficial de Preferent? ¿Seria gros!

El president de S'Arenal, el nou president, en Vicens Mateu, pareix que està enfocant les coses bastant bé. De les furiedes dels primers dies a passat a una prudència i activitats que creim donaran molt bon profit. ¿Endevant Vicens! ¿Endevant directius! ¿Hem de lograr col·locar al S'Arenal en el lloc que li correspon!

L'importancia de la zona es mereix tenir un equip entre els primers de Mallorca. Es a dir, noltros creim que pot estar en la III Divisió.

En Pere Canals es lesionà greument en un accident de carretera. En Canals estava fent quilòmetres amb la seva bicicleta de carreras i es topà amb una furgoneta, dins un revolt. En Pere Canals va haver d'estar ingressat a una clínica de Ciutat un parell de dies, sortí tot embenat i en el moment de redactar aquesta informació ja està quasi bó de tot.

Amic Pere Canals, penssem que a segons quina edat ja no se està per fer

floritures. Endevant, pero amb prudencia.

Un que pareix que no li importa la edat es en Josep Peñalver. El corredor arenaler d'atletisme acudí a la prova "Cent kilometres de Santander" i logrà un destacat 12e. lloc a la general.

També els corredors del "Peñalver-Aspe Club", Gelabert, Valcuende, etc. lograren bones classificacions.

El "Club Peñalver-Aspe" fou segon a la classificació per equips. ¿Enhorabona!

Plantilla del Parroquia Arenal:

Ferrand Ruiz, Gabriel Sorell, Manolo Xamena, Gabriel Vallés, Antoni Pérez, Jesús García, Rafel Fuente, Josep Lluís Aragón, Antoni Fernández, Cristóbal García, Angel Sánchez, Ferrand Ruiz, Josep Chaparro, Gary Tebbut, Sebastià Sastre, Angel Orosa, Josep José León (Capità).

Entrenador: Andreu Cabrera i president i asesor religiós Miguel Ambrós Albertí.

SBERT

MARRATXÍ

L'AJUNTAMENT

Al Ple Extraordinari del mes passat, va prendre possessió del seu càrrec n'Antoni Vila en substitució d'en Baltassar Reinés, tots dos del PSOE.

Dins d'aquest ple, se van augmentar els impostos municipals; així el de circulació costarà un 8 per cent més que l'any passat, el de llicència d'obertura d'establiments comercials un 45 per cent i el de cotxeries que costava 100 pessetes passarà a 300.

Al punt 10 s'aproven les contribucions especials a fi d'asfaltar els carrers Sargent Provisional i Ca'n Cal·lari del Pla de Na Tesa. Els veïnats del primer carrer hauran de pagar 526'66 pessetes per metre lineal i els del segon 725,94 pessetes per metre lineal de façana.

A aquest ple, hi va haver variacions a les comissions informatives; a la de Vies i Obres, n'Antoni Company substitueix a n'Antoni Montilla i a la d'Ordenació del Territori on U.M. només hi tenia un regidor se veura ampliada amb na Caterina Canyelles. A la d'Hisenda, en Bernadí Homar, substitueix a n'Antoni Company.

Un encert, pensam el de la majoria d'acords presos a aquest Ple Extraordinari. Es vera que els regidors d'U.M. que ara comanden dins el terme de Marratxí prome-

teren no pujar els impostos municipals, són coses de les eleccions el prometre. L'Ajuntament de Marratxí només té un presupost de 80 milions de pessetes, amb aquest presupost, avui no se pot fer quasi res, no hi ha més remei que actualitzar els impostos a mesura que la pesseta perd poder adquisitiu si volem que la Casa de la Vila rutlli.

En el que a substitució de regidors i de membres de comissions informatives, se refereix pensam que s'han de substituir tot d'una que pels motius que sia no puguin desenvolupar adequadament les feines que en bé del comú els han estat encomanades.

MIQUEL BOSCH

FUTBOL SALA

Equip femení del Molinar amb el trofeu aconseguit.

A la pista del Poliesportiu Molinar s'ha desenvolupat aquest mes passat la II edició del Torneix pretemporada que té el costum d'organitzar en Rafel Seguí. A aquest torneix hi han pres part tres blocs

d'equips: seniors, alevins i femenins.

En categoria Senior, Imaral contra el Molinar.

En categoria Aleví, "Los almendros", Es Figueral, Molinar i Xauxa.

En categoria Femenina, el Génova, el Molinar i C.I. Darder.

L'Imaral ha guanyat el torneix Senior.

En categoria Aleví, el primer classificat ha estat l'equip de "Los Almen-

dros" segon, Es Figueral, Tercer Molinar i quart Xauxa.

En categoria femenina el Génova ha estat el primer classificat seguit del Molinar i el C.J. Darder.

CIUTAT COMPTA AMB TU

IMPOSTS MUNICIPALS 1983
16 SET. 15 NOV.

**Radicació-Immables - Extinció d'incendis
Indústries i Comerços - Publicitat**

OFICINA RECAPTACIÓ: Antilló, 19 - Nicolás de Pax, 21
Horari: de 8 a 17 h. (Ininterrompudament) Dissabtes de 8 a 13 h.

AJUNTAMENT DE PALMA

MARRATXÍ

FESTA AL COL·LEGI
COSTA I LLOBERA
DE PORTOL

El passat divendres, dia 7 d'octubre hi va haver festa grossa al Col·legi Costa i Llobera de Portol. De Portol, Sa Cabaneta i Es Figueras, perquè d'aquests tres pobles del terme de Marratxí són els nins i nines que van a aquesta escola, escola construïda va cinc anys dins un piner deliciós. Una escola de les millors situades de Mallorca, entre Sa Cabaneta i Portol.

La festa fou amb motiu de la jubilació del Mestre Antoni Martí, un professor que durant 23 anys ha impartit les seves ensenyances a les escoles de Portol.

A les deu del matí va arribar l'homenatjat amb la seva senyora, acompanyat del Batle, el Tinent de batle de Cultura, el director del Centre i altres alumnes del Centre Escolar i els ex-alumnes. Molts de gols i quasi empat fou el resultat final del partit que fou presenciats per autoritats, mestres, pares i alumnes encara que els més petits haurien preferit jugar a bolles que mirar als més grans jugar a la pilota.

A continuació, a un teatre improvisat al pati, els alumnes de primera etapa cantaren cançons i contaren acudits, els de cicle mitjà representaren la rondalla "n'Espardenyeta" i els de cicle superior recitaren les gloses que ells mateix havien compost i que reproduïm:

GLOSES

Què no sabeu sa notíci
que pes poble s'ha tresmés
que D. Jaume és un pagès
que ja ha fet es servici

Avui mos hem reunit
per fer-li un homenatge
encara que no mos doni
/formatge
li estarem ben agraïts

Sempre arribava es primer
i no era per quedar bé
que ell sempre ha estat de-
/matiner
i no ha fet mai de forner

D. Jaume un bon mestre és
Això tothom ho ha com-
/près
a ne's racó a ne's costat
tothom tenia ajonallat

N'hi havia de crosteres!
i de bones genolleres!
però tots varem aprendre
que 15 i 15 fan 30.

Ell sempre en haver fumant
un glop d'aigua se bevia
noltros l'haviem d'anar a
/cercar
amunt i avall tot lo dia

A s'hora de berenar
venga pomes i toronges
no eren de ca ses monges
eren des taronjarar.

Don Jaume ha servit
per ser mestre de profit
i ell mos ha fet entendre
ses bones lliçons de sempre

D. Jaume a secretaria
s'hi pasava tot lo dia
però ara se'n ha anat
deixant un encarregat
que està ben embullat

Vaja un mestre que hem
/tengut
era bo i ben sabut
ara és tard ja l'hem perdut
mos sap un greu molt agut

Ha estat un mestre molt
/bó
que ningú li ha tengut por
sempre el tendrem dins es
/cor
com si fos un gran tresor

Amb salut i amb alegria
que a Portol puguem tornar
i nosaltres que poguem es-
/tar
amb sa teva companyia

Sentides paraules de l'homenatjat, del director del centre i del batle tancaren l'acte. Poguerem constatar l'estimació de la gent, especialment de la més petita pel mestre ja jubilat, amb les besades i aferrades pel coll de que era objecte.

A l'horabaixa, la festa va continuar per a tots; els nins no tengueren classe, cosa que sempre es una fiesta, els mestres i autoritats varen tenir un dinar de companyonia.

El Batle de Marratxí amb el Regidors de Cultura i altres mestres ja jubilats acompanyaren a l'homenatjat.

Se va representar la rondalla "N'Espardenyeta".

Les dues glosadores foren molt aplaudides.

Una mare, tota ufana, amb tres fills que van a aquesta escola. El més gran ja ha guanyat dues medalles d'or i una de plata en competicions deportives.

Els espectadors, foren els qui oferiren els millor espectacle, amb les cares pintades i el seu interès per to el que veien.